

23
N. A. F.
Statistiske Kontor.

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK. VIII. 115.

SINNSSYKEASYLENES VIRKSOMHET

1928

OG OPGAVE OVER ANTALL OFFENTLIG FORPLEIEDE SINNSSYKE I 1927.

(*Statistique des hospices d'aliénés pour l'année 1928.*)

Utgitt av

MEDISINALDIREKTØREN.

OSLO.

I KOMMISJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1930.

Pris kr. 1.25.

Norges Offisielle Statistikk, rekke VIII. (Statistique Officielle de la Norvège, série VIII.)

Trykt 1928:

- Nr. 48. Norges civile, geistlige, rettslige og militære inndeling 1 januar 1928. (*Les divisions civiles, ecclésiastiques, judiciaires et militaires du royaume de Norvège le 1er janvier 1928.*)
— 49. Det civile veterinærvesen 1925. (*Service vétérinaire civil.*)
— 50. Sinnssykeasylenes virksomhet 1926. (*Hospices d'aliénés.*)
— 51. Lønninger 1927. (*Gages et salaires.*)
— 52. Den private forsikringsvirksomhet i Norge 1913—1925. (*Assurances privées en Norvège pendant les années 1913—1925.*)
— 53. Forsikringsselskaper 1926. (*Sociétés d'assurances.*)
— 54. Den Norske Statskasses Finanser 1913/14—1928/29. (*Finances de l'État.*)
— 55. Norges jernbaner 1926—27. (*Chemins de fer norvégiens.*)
— 56. Forsønte barn 1925 og 1926. (*Traitements des enfants moralement abandonnés.*)
— 57. Norges industri 1926. (*Statistique industrielle de la Norvège.*)
— 58. Meleribrukets i Norge i 1926. (*L'industrie laitière de la Norvège en 1926.*)
— 59. Sundhetstilstanden og medisinalforholdene 1925. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
— 60. Sjømannsforsikringen 1925. Fiskerforsikringen 1925. (*Assurances contre les accidents des marins. Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
— 61. Norges postvesen 1927. (*Statistique postale.*)
— 62. Industriarbeiderforsikringen. Ulykkesforsikringen 1925. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
— 63. Arbeidslønnen i jordbruket. Driftsåret 1927—28. (*Salaires des ouvriers agricoles 1927—28.*)
— 64. Det civile veterinærvesen 1926. (*Service vétérinaire civil.*)
— 65. Norges telegrafvesen 1926—27. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
— 66. Skolevesenets tilstand 1925—26. (*Instruction publique.*)
— 67. Fattigvesenet 1925. (*Assistance publique.*)
— 68. Norges kommunale finanser 1925/26. (*Finances des communes.*)
— 69. Stortingsvalget 1927. (*Élections en 1927 pour le «Storting».*)
— 70. Folkemengdens bevegelse 1926. (*Mouvement de la population.*)
— 71. Alkoholstatistikk 1926—1927. (*Statistique de l'alcool.*)
— 72. Norges fiskerier 1926. (*Grandes pêches maritimes.*)
— 73. Tariffavtaler og arbeidskonflikter 1927. (*Conventions collectives et conflits du travail en 1927.*)
— 74. Norges skibsfart 1927. (*Navigation.*)
— 75. Norges handel 1927. (*Commerce.*)
— 76. Private aktiebanker 1927. (*Banques privées par actions.*)
— 77. Landbruksareal og husdyrhold 1928. Representativ telling. (*Surficials agricoles et élevage du bétail de l'année 1928. Recensement représentatif.*)
— 78. Norges bergverksdrift 1927. (*Mines et usines.*)
— 79. Pantegjelden i Norge ved utgangen av 1912 og 1926. (*Dette hypothécaire en Norvège à la fin des années 1912 et 1926.*)
— 80. Sykeforsikringen 1927. (*Assurance-maladie.*)
— 81. Sundhetstilstanden og medisinalforholdene 1926. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
— 82. Norges sparebanker 1927. (*Caisse d'épargne.*)

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK. VIII. 115.

SINNSSYKEASYLENES VIRKSOMHET

1928

OG OPGAVE OVER ANTALL OFFENTLIG FORPLEIEDE SINNSSYKE I 1927.

(*Statistique des hospices d'aliénés pour l'année 1928.*)

Utgitt av

MEDISINALDIREKTØREN.

OSLO.

I KOMMISJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1930.

For årene 1899—1903, se Norges Offisielle Statistikk, rekke IV, senest nr. 105.

For årene 1904—1925 se Norges Offisielle Statistikk, senest rekke VIII, nr. 17.

For året 1926 se Norges Offisielle Statistikk, rekke VIII, nr. 50.

For året 1927 se Norges Offisielle Statistikk, rekke VIII, nr. 84.

Innholdsfortegnelse.

	Side
Oversikt over sinnessykeasylenes virksomhet i 1928	1
Tabell 1. Oversikt over antall behandlede patienter på sinnessykeasylene, middelbelegg, overbelegg og antall forpleiningsdager	6
— 2. Oversikt over sykdomsformer og behandlingens utfall for alle asyler	6
— 3. Innkomne patienter i året	8
— 4. I alt behandlede patienter i året	9
— 5. Utskrevne patienter i året	10
— 6. Hjemstavn for alle patienter innkommet i året	12
Tabell 7—11. Patienter innkommet for første gang i et norsk asyl:	
— 7. I. Alder ved innleggelsen	14
— 7. II. Alder i hvilken de første symptomer ytret sig	14
— 8. I. Sykdommens varighet ved innleggelsen	15
— 8. II. Oversikt over ekteskapsforholdene	15
— 9. Hjemstavn for patienter innkommet for første gang i et norsk asyl	16
— 10. Patienter innlagt for første gang i et norsk asyl fordelt etter egen eller forsørgerens livsstilling	17
— 11. De opgitte årsaker til sinnessykdom for patienter innlagt for første gang i et norsk asyl	18
— 12. Dødsårsaker for patienter død på asylene i året	20
— 13. Forholdet mellom tilbakeliggende, innkomne, utskrevne, døde og i alt behandlede patienter	22
— 14. Gjennemsnittlig antall pr. dag av arbeidende syke i asylene	23
— 15. Bruk av isolasjon og mekaniske tvangsmidler	23
— 16. Utdrag av regnskapene	24
Utdrag av asyldirektørenes beretninger	28
Bilag. Antall sinnessyke forpleiet med statsbidrag etter lov av $\frac{27}{6}$ 1891 og $\frac{5}{6}$ 1925 og de samlede utgifter ved deres forpleining for stat og kommune i 1927	41

Table des matières.

	Pages
Aperçu générale sur les hospices d'aliénés de la Norvège en 1926	1
Tableau 1. Aperçu du mouvement des hospices d'aliénés indiquant pour chaque hospice le nombre des malades et le total des journées d'entretien	6
— 2. Répartition par formes des maladies et résultat du traitement	6
— 3. Nombre des aliénés entrés	8
— 4. Nombre des aliénés traités	9
— 5. Nombre des aliénés sortis	10
— 6. Les aliénés entrés pendant l'année répartis par domicile	12
Tableau 7—11. Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien.	
— 7. I. L'âge lors de l'admission	14
— 7. II. L'âge dans lequel se montrèrent les premiers symptômes	14
— 8. I. Durée de la maladie lors de l'admission des aliénés	15
— 8. II. État civil des aliénés	15
— 9. Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien répartis par domicile	16
— 10. Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien répartis par profession	17
— 11. Causes indiquées de la maladie mentale pour les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien	18
— 12. Causes de décès indiquées pour les aliénés décédés dans les hospices	20
— 13. Rapport du nombre des aliénés sortis et décédés comparés au total des aliénés traités	22
— 14. Nombre moyen par jour des aliénés occupés au travail dans les hospices	23
— 15. Relevé de l'application de réclusion	23
— 16. Relevé des dépenses et des recettes des hospices	24
Extraits des rapport annuels des directeurs des hospices	28
Appendice. Le nombre des aliénés dont l'entretien est partiellement à la charge de l'état et les frais totaux de l'entretien de ces aliénés	41

O V E R S I K T
over sinssykeeasylenes virksomhet i 1928.

Ved årets utgang hadde landet 23 asyler med i alt 5368 sykeplasser.

Asylenes navn	Asylenes eier	Asylenes postadresse	Antall autoriserte plasser	Derav	
				M.	K.
Gaustad	Staten	Vinderen pr. Oslo	330 ¹	165	165
Eg	—»—	pr. Kristiansand	284	154	130
Rotvold	—»—	» Trondhjem	275	145	130
Rønvik	—»—	» Bodø	264	143	121
Reitgjerdet	—»—	» Trondhjem	135	135	
Kriminalasylet	—»—	» Trondhjem	35	35	
Dikemark sykehus (kommunalt sinns- sykeasyl for Oslo)	Oslo by	Asker	635	272	363
Veum sykehus (Øst- fold fylkes sinns- sykeasyl)	Østfold fylke	Glemmen pr. Fredrikstad	200	110	90
Blakstad	Akershus fylke	Asker	235	140	95
Sanderud	Hedmark fylke	Hjellum pr. Hamar	319	179	140
Presteseter	Oppland fylke	Reinsvoll st. pr. Gjøvik	191	106	85
Lier	Buskerud og Vestfold fylker og byer	Lier	552	276	276
Faret	Telemark fylke	pr. Skien	177	103	74
Kristiansands	Kristiansands by	Kristiansand	32	13	19
Dale	Rogaland fylke og Stavanger by	pr. Stavanger	355	205	150
Valen	Hordaland fylke	Valen i Sunnhordland	239	133	106
Neevengården	Bergens by	Bergen	322	126	196
Rosenberg	—»—	—»—	120	120	
Opdøl	Møre fylke	Hjelset pr. Molde	237	116	121
Østmarkens sykehus (sinssykeasyl for Trondhjem og Trøndelag)	Nord- og Sør-Trøndelag fylker og Trondhjems by	pr. Trondhjem	230	115	115
Oslo hospitals	Oslo hospital	Oslo	63		63
Dr. Dedichens	Privat	Østre Akers Land- post	58	29	29
Møllendal	—»—	pr. Bergen	80	45	35
			I alt	5368	2865 2503

¹ Efter utvidelsen av Gaustad blir det samlede antall plasser ca. 600; men ny autorisasjon er ennå ikke foretatt.

År	For første gang i et norsk asyl innlagte syke	Belegg pr. 31te desbr.	Sykeplasser pr. 31te desbr.	Middeltall av daglig forpleide syke	Gjennemsnittlig utgift pr. patient pr. dag ¹ .
1908	744	2 518	2 551	2 458	Kr.
1909	747	2 679	2 667	2 600	{ 1,39
1910	760	2 805	2 858	2 738	
1911	720	2 957	2 918	2 899	{ 1,41
1912	776	3 076	2 941	3 016	
1913	829	3 318	3 568	3 146	{ 1,46
1914	925	3 767	3 768	3 564	
1915	948	3 958	3 768	3 886	1,62
1916	966	4 031	3 799	4 017	1,76
1917	792	4 057	3 799	4 068	2,31
1918	796	3 995	3 799	4 020	3,14
1919	973	4 200	3 976	4 084	3,54
1920	860	4 333	3 976	4 287	4,80
1921	894	4 457	4 011	4 412	6,30
1922	871	4 545	4 011	4 479	6,70
1923	957	4 736	4 346	4 683	4,97
1924	995	4 918	4 510	4 818	5,18
1925	1 031	5 069	4 539	5 004	5,42
1926	1 396	5 801	5 368	5 116	5,08
1927	1 218	6 071	5 368	5 825	4,55
1928	1 185	6 323	5 368	6 196	4,16

Tabell 1 gir en oversikt over asylenes virksomhet, behandlingens utfall, forpleiningsdagenes tall m. m.

Prosentforholdet av menn og kvinner ses av følgende sammenstilling:

	Menn.	Kvinner.
Tilbakeliggende fra 1927	53.8 pct.	46.2 pct.
Innkommet i 1928	48.3 »	51.7 »
Tilsammen behandlet	52.6 »	47.4 »
Utgått og død	47.5 »	52.5 »
Tilbakeliggende ved utgangen av 1928	53.9 »	46.1 »

Forholdet mellom tilbakeliggende, innkomne, utgåtte, døde og alle behandlede ved de enkelte asyler ses av tabell 13.

Av de «utgåtte» og «døde» utskreves 22.3 pct. ikke sinnessyke, 58.2 pct. sinnessyke og 19.5 pct. døde. 4.6 pct. er overført til andre asyler.

Førpleiningsdagenes tall utgjorde 2 260 521 eller gjennomsnittlig for hver av alle behandlede 289 dager.

Middeltallet av daglig behandlede syke var 6196. For det offentliges regning forpleiedes 92.5 pct., for privates 7.5 pct.

Sundhetstilstanden har gjennemgående vært god.

Dødsårsakene og dødes alder ses av tabell 12. Den hyppigste dødsårsak var tuberkulose, som forårsaket 35.4 pct. av alle dødsfall;

¹ Utregnet etter oppgavene fra statens og de kommunale asyler.

dernæst hjertelammelse 6.5 pct., lungebetendelse 5.4, bronkitt 6.1, alderdomssvakhet 4.8 pct. og paralysis generalis 6.8 pct.

Tabell 7 I¹ viser alderen hos de for første gang i et norsk asyl innkomne.

0.5	pct.	var under	15	år	6.8	pct.	var fra	45—49	år	
7.1	»	»	fra	15—19	»	9.8	»	»	50—59	»
13.4	»	»	»	20—24	»	7.5	»	»	60—69	»
16.1	»	»	»	25—29	»	2.7	»	»	70—79	»
14.1	»	»	»	30—34	»	0.8	»	over	80	»
12.0	»	»	»	35—39	»	0.2	»	»	ukjent	
9.0	»	»	»	40—44	»					

Tabell 7 II¹ viser alderen i hvilken de første symptomer ytret sig. Såvel i denne som i den foregående er sykdommens art oppgitt.

5.1	pct.	var under	15	år	5.0	pct.	var fra	45—49	år	
10.6	»	»	fra	15—19	»	7.0	»	»	50—59	»
14.7	»	»	»	20—24	»	5.3	»	»	60—69	»
14.8	»	»	»	25—29	»	2.1	»	»	70—79	»
11.1	»	»	»	30—34	»	0.3	»	over	80	»
9.3	»	»	»	35—39	»	7.1	»	»	ukjent	
7.3	»	»	»	40—44	»					

Sykdommens varighet (tabell 8 I¹) var for:

33.8	pct.	under	1/2	år.
16.5	»		1/2—1	»
10.8	»		1—2	»
35.7	»		2	» og mere.
3.0	»		ukjent.	

De inntoknes hjemstavn (tabell 6) er oppgitt for 1767. Av disse var 57.5 pct. fra landdistrikte, 39.7 pct. fra byene; 0.3 pct. var hjemmehørende i utlandet. 2.5 pct. var ukjent. Av de for første gang i norsk asyl innkomne (tabell 9¹) var 58.3 pct. fra landdistrikte, 38.8 pct. fra byene, 0.4 pct. fra utlandet. (2.4 pct. var uopgitt eller ukjent.)

Med hensyn til ekteskap forhold (tabell 8 II¹) var 65.5 pct. ugifte, 27.6 pct. gifte, 4.8 pct. i enkestand og 1.9 pct. fraskilte.

En sammenstilling av de oppgitte årsaker til sinnssydom (anamnestiske data) er gjort i tabell 11¹. Av 1185 er ingen årsak oppgitt for 473 eller 39.9 pct. Blandt de andre 709 anføres sinnssydom og alvorlige nervøse

¹ Tabellene 7 til og med 11 omfatter kun de for første gang i et norsk asyl innlagte.

lidelser i slekten hos 383 eller 54.0 pct., psykiske årsaker hos 61 eller 8.6 pct., sexilitet hos 39 eller 5.5 pct., syfilis hos 61 eller 8.6 pct., og drikk hos 33 eller 4.7 pct.

Livsstilling (tabell 10¹) er oppgitt for 1185.

Arbeidsvirksomheten blandt de sinnessyke fremgår av tabell 14. — Forholdet mellom arbeidende syke og middelbeleget (tabell 1) var for alle asyler 45.5 pct. (derav menn 51.7 pct., kvinner 48.3 pct.). — Ved hvert av asylene var forholdet følgende:

Gaustad	41.9	pct.	Faret	47.9	pct.
Eg	42.3	»	Kristiansands	33.3	»
Rotvold	53.8	»	Dale	35.7	»
Rønvik	53.8	»	Valen	45.6	»
Reitgjerdet	44.4	»	Neevengården	50.7	»
Kriminalasylet	37.5	»	Rosenberg	26.3	»
Dikemark	33.6	»	Opdøl	40.5	»
Veum	41.5	»	Østmarken	52.7	»
Blakstad	46.7	»	Oslo	22.8	»
Sanderud	47.6	»	Møllendal	36.7	»
Presteseter	42.5	»	Dedichens *)		
Lier	58.2	»			

Bruk av isolasjon og mekaniske tvangsmidler ses av tabell 15.

I tabell 16 meddeles et utdrag av regnskapene fra statens og de kommunale asyler.

Direktørene eller bestyrerne for asylene var pr. 31 desbr. følgende lærer: Dr. med H. Evensen (Gaustad). T. Dahle (Eg). J. Widerøe (Rotvold). K. Aas (Rønvik). H. Arnesen (Dikemark). W. Horneman (Blakstad). H. Lund (Veum). E. Støren (Sanderud). R. Tonning (Presteseter). J. Selmer (Faret). K. Klaussen (Kristiansands). A. Dahlø (Dale). K. Lunde (Valen). O. Sollied (Neevengården). Dr. med. C. Loft (Rosenberg). D. Dahl (Opdøl). Ph. Hansteen (Østmarken). J. Scharffenberg (Oslo). H. Dedichen (Dedichens). E. Martens (Møllendal). K. Andresen (Reitgjerdet og Kriminalasylet).

Av deres beretninger for hvert enkelt asyl leveres i det følgende et kortfattet utdrag.

Tillegg: Tabell over antall offentlig forpleide sinnessyke og de samlede forpleiningsutgifter for stat og kommune er tatt med her. Tabellen har i de foregående år vært tatt inn i «Sundhetstilstanden og Medisinalforholdene», men vil for fremtiden bli tatt med i denne beretning. På grunn av forholdene kommer denne tabell til å ligge 1 år tilbake for det øvrige innhold.

Oslo 30 desember 1929.

K. Wefring.

¹ Se foregående side. *) Fra Dedichens asyl mangler opgaver.

Tabeller.

Tabell 1. Oversikt over antall behandlede patienter på sinnessyke-
Aperçu du mouvement des hospices d'aliénés indiquant pour chaque

Asyl	Tilbakeliggende 1/1 1928.			Innkommet i 1928.						I alt behandlet i 1928.			Utsyn ikke sinnessyk			
	Derav		I alt.	Derav		Direkte		Fra andre asyl		Derav		I alt.	Derav			
	I alt.	M.	K.	I alt.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	I alt.	M.	K.	I alt.	M.	K.
Gaustad	324	163	161	207	99	108	90	94	9	14	531	262	269	14	7	7
Eg	339	188	151	74	36	38	35	37	1	1	413	224	189	24	12	12
Rotvold	298	150	148	71	41	30	40	30	1	-	369	191	178	29	16	13
Ronvik	340	179	161	70	43	27	42	27	1	-	410	222	188	26	16	10
Reitgjerdet	178	178	-	23	23	-	15	-	8	-	201	201	-	1	1	-
Kriminalasylet . .	25	25	-	7	7	-	3	-	4	-	32	32	-	1	1	-
Dikemark	685	319	366	181	74	107	74	104	-	3	866	393	473	46	20	26
Veum	225	122	103	35	23	12	23	11	-	1	260	145	115	7	3	4
Blakstad	255	150	105	85	36	49	36	47	-	2	340	186	154	14	4	10
Sanderud	349	198	151	74	30	44	28	44	2	-	423	228	195	8	3	5
Presteseter	252	137	115	45	26	19	26	19	-	-	297	163	134	9	2	7
Lier	710	370	340	157	79	78	74	77	5	1	867	449	418	32	19	13
Faret	210	124	86	41	21	20	21	20	-	-	251	145	106	8	6	2
Kristiansands . . .	24	12	12	11	1	10	-	9	1	1	35	13	22	1	-	1
Dale	344	199	145	159	84	75	81	73	3	2	503	283	220	16	10	6
Valen	303	168	135	83	38	45	38	43	-	2	386	206	180	12	6	6
Neevengården	326	129	197	151	54	97	53	97	1	-	477	183	294	26	11	15
Rosenberg	130	130	-	7	7	-	-	-	7	-	137	137	-	-	-	-
Opdøl	265	129	136	86	46	40	45	39	1	1	351	175	176	18	10	8
Østmarken	271	133	138	118	52	66	51	66	1	-	389	185	204	32	13	19
Oslo hospitals . . .	73	-	73	9	-	9	-	9	-	-	82	-	82	1	-	1
Dedichens	52	18	34	64	28	36	27	33	1	3	116	46	70	13	6	7
Møllendal	90	49	41	9	6	3	-	-	6	3	99	55	44	-	-	-
I alt	6068	3270	2798	1767	854	913	802	879	52	34	7835	4124	3711	338	166	172

¹ Som privat forpleide opføres de for hvem forpleiningsutgiftene utredes av ved-

² Asyl + privatpleie.

Tabell 2. Oversikt over sykdomsformer
Repartition par formes des

Sykdom.	Tilbakeliggende 1/1 1928.	Innkommet i 1928.			I alt behandlet i 1928.
		I alt.	Direkte.	Overført fra andre asyl.	
Idiotia et insania ex imbecillitate . . .	347	88	81	7	435
Insania ex constitutione	246	124	118	6	370
— manico-melancholica	574	291	288	3	865
Paranoia	49	1	1	-	50
Insania paranoides	452	173	157	16	625
Dementia præcox, Schizophrenia . . .	3 904	803	753	50	4 707
Amentia	17	23	23	-	40
Insania alcoholica	52	22	21	1	74
— epileptica	98	32	32	-	130
Dementia senilis	183	77	76	1	260
Insania syphilgenes	99	70	68	2	161
— ex virtio cerebri	24	29	29	-	53
Insaniae aliae vel generis incerti . . .	28	13	13	-	41
Til observasjon	3	21	21	-	24
I alt	6 068	1 767	1 681	86	7 835

asylene, middelbelegg, overbelegg og antall forpleiningsdager.
hospice le nombre des malades et le total des journées d'entretien.

skrevet.			Av de ut-skrevne er overført til andre asyler			Tilbakeliggende 31/12 1928			Middelbelegg, plasser.		Overbelegg:		Forpleiningsdager.		Antall patienter for pleiet for privat regning, ¹		
Sinssyk.		Døde.				I alt.		Derav		I alt.		Derav					
I alt.	Derav	M.	K.	I alt.	Derav	M.	K.	M.	K.	M.	K.	Autoriserte plasser.		Overbelegget beregnet i % av plassantall.	Forpleiningsdager.		
42	12	30	12	9	3	3	2	1	463	234	229	391	330	-	-	142 543	97
33	20	13	18	7	11	-	-	-	338	185	153	339	284	55	19,4	123 596	42
28	12	16	17	9	9	1	1	-	295	153	142	296	300	-	-	108 219	33
30	20	10	9	2	7	-	-	-	345	184	161	343	264	79	29,9	125 282	11
15	15	-	9	9	-	9	9	-	176	176	-	176	135	41	30,4	64 188	-
-	-	-	2	2	-	-	-	-	29	29	-	28	35	-	-	10 097	-
115	44	71	18	5	13	12	4	8	687	324	363	683	635	48	7,6	249 226	66
20	9	11	3	1	2	1	-	1	230	132	98	232	200	32	16,0	84 581	13
63	30	33	7	2	5	5	3	2	256	150	106	260	235	25	10,6	94 788	14
50	22	28	11	6	5	-	-	-	354	197	157	349	319	30	9,4	127 343	18
25	12	13	6	5	1	4	2	2	257	144	113	257	191	66	34,6	93 825	14
60	33	27	32	21	11	8	7	1	743	376	367 ²	724	552	172	31,2 ²	264 351	76
19	9	10	10	6	4	-	-	-	214	124	90	213	177	36	20,4	77 586	18
3	-	3	1	-	1	1	-	1	30	13	17	27	32	-	-	9 696	0
86	47	39	36	18	18	-	-	-	365	208	157	359	355	4	1,1	130 876	33
41	13	28	21	9	12	-	-	-	312	178	134	308	239	69	28,8	112 242	9
82	33	49	27	5	22	14	10	4	342	134	208	333	322	11	3,4	121 434	46
5	5	-	4	4	-	-	-	-	128	128	-	130	120	10	8,3	47 485	-
41	19	22	19	13	6	1	1	-	273	133	140	269	237	32	13,5	98 267	12
70	33	37	16	8	8	-	-	-	271	131	140	270	230	40	17,4	98 644	17
4	-	4	5	-	5	-	-	-	72	-	72	71	63	8	12,7	25 766	21
40	16	24	10	1	9	4	2	2	53	23	30	48	58	-	-	17 664	44
8	6	2	1	-	1	7	6	1	90	49	41	90	80	10	12,5	32 822	-
880	410	470	294	142	152	70	47	23	6323	3405	2918	6196	5368	768	16,8	2 260 521	584

kommande sykes pårørende eller ved legatmidler.

og behandlingens utfall for alle asyler.

maladies et résultat du traitement.

Utskrevet i 1928.					Tilbake-liggende 31/12 1928.	Procentforholdet mellem:				
Ikke sinns-syk.	Sinns-syk.	Derav		Døde.	Tilbake-liggende 31/12 1928.	alle for samme sykdom behandlede og utskrevne som			i alt behan-dede og for samme sykdom behandlede.	alle inn-komne og for samme sykdom innkomne.
		di-rekte.	over-ført til andre asyler.			ikke sinns-syk.	sinns-syk.	døde.		
8	59	62	5	8	360	1,84	13,56	1,84	5,55	4,98
42	62	101	3	11	255	11,35	16,76	2,97	4,72	7,02
161	106	262	5	36	562	18,61	12,25	4,16	11,04	16,47
-	3	3	-	1	46	-	6,00	2,00	0,64	0,06
5	78	77	6	18	524	0,80	12,48	2,88	7,98	9,79
68	476	500	44	137	4 026	1,44	10,11	2,91	60,08	45,44
19	3	22	-	2	16	47,5	7,50	5,00	0,51	1,30
4	13	14	3	-	57	5,40	17,57	-	0,94	1,25
2	10	11	1	8	110	1,54	7,69	6,15	1,66	1,81
4	30	33	1	41	185	1,54	11,54	15,77	3,32	4,36
3	25	27	1	24	109	1,86	15,53	15,91	2,05	3,96
1	8	9	-	5	39	1,80	15,09	9,43	0,68	1,64
4	3	7	-	3	31	9,76	7,32	7,32	0,52	0,73
17	4	20	1	-	3	70,83	16,67	-	0,31	1,19
338	880	1148	70	294	6 323	4,31	11,23	3,75	100,00	100,00

Tabell 3. Innkomne patienter i året.

Nombre des allénés entrés.

Asyler	I alt	Derav		Derav overført fra andre asyler		Idiotia et insomnia ex imbecillitate.		Insania ex constitutione.		Insania manico-melancholica.		Paranoia.		Insania paranoides.		Dementia praecox, Schizophrenia.		Amentia.		Insania alcoholica.		Insania epileptica.		Dementia senilis.		Insania syphilogenes.		Insania ex vittio cerebri.		Insaniae aliae vel generis incerti.		Til observasjon.			
		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.				
Gaustad . . .	207	99	108	9	14	2	5	3	11	6	13	-	-	22	26	44	40	-	-	3	1	-	2	4	3	9	3	1	-	2	3	1			
Eg . . .	74	36	38	1	1	1	3	-	5	5	14	-	-	4	5	23	11	-	-	1	-	1	-	1	-	1	-	1	-	1	-	-			
Rotvold . . .	71	41	30	1	-	2	2	2	3	9	7	-	-	4	6	15	11	-	-	4	-	4	-	3	-	2	-	1	-	1	-	-			
Rønvik . . .	70	43	27	1	-	1	-	5	-	1	6	12	-	-	1	-	29	13	1	1	-	-	3	-	-	-	1	-	1	-	-	-			
Reitgjerdet . .	23	23	-	8	-	3	-	2	-	1	-	-	-	6	-	7	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Kriminalasylet .	7	7	-	4	-	3	-	2	-	1	-	-	-	-	-	7	50	53	-	-	6	2	3	2	8	6	-	4	1	-	4	-	-		
Dikemark . . .	181	74	107	-	3	2	9	3	14	1	6	-	-	-	-	1	14	4	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-		
Veum . . .	35	23	12	-	1	1	1	-	-	6	5	-	-	-	-	4	7	19	13	1	1	-	1	2	2	3	2	-	-	-	-	-	-		
Blakstad . . .	85	36	49	-	2	3	2	2	1	11	4	7	-	-	-	6	7	8	16	1	1	-	1	1	1	1	-	1	-	2	1	-			
Sanderud . . .	74	30	44	2	-	2	2	3	4	5	5	3	-	-	-	-	12	8	1	2	1	-	1	1	1	1	-	1	-	2	1	-	-		
Presteseter . .	45	26	19	-	-	4	1	1	5	2	3	-	-	-	-	4	47	46	-	4	2	-	1	5	6	5	1	1	1	1	-	3	-		
Lier . . .	157	79	78	5	1	3	4	8	5	3	7	-	-	-	-	4	47	46	-	4	2	-	1	5	6	5	1	1	1	2	-	3	-		
Faret . . .	41	21	20	-	-	-	1	4	3	2	1	-	-	-	1	1	13	11	-	-	-	-	1	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-		
Kristiansands .	11	1	10	1	1	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	3	1	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Dale . . .	159	84	75	3	2	3	3	1	2	9	11	-	-	-	-	3	8	48	38	-	-	-	-	5	1	4	6	8	5	2	-	1	1	-	
Valen . . .	83	38	45	-	2	1	-	1	2	8	14	-	-	-	-	3	3	24	22	-	-	-	-	1	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	
Neevengården .	151	54	97	1	-	6	6	2	5	2	25	-	-	-	-	4	20	23	26	3	6	2	1	3	1	3	3	3	2	1	2	-	2		
Rosenberg . .	7	7	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	3	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	
Opdøl . . .	86	46	40	1	1	1	-	4	4	10	13	-	-	-	-	3	3	17	17	-	-	-	-	4	-	2	2	2	1	1	-	2	-	-	
Østmarken . .	118	52	66	1	-	4	3	-	7	10	24	-	1	2	4	22	15	3	-	-	-	1	2	-	5	4	2	2	2	1	-	3	1	-	
Oslo hospitals .	9	-	9	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-		
Dedichens . . .	64	28	36	1	3	-	3	-	1	8	19	-	-	-	-	2	1	13	8	-	-	1	-	1	-	3	3	1	-	-	-	-	-	-	
Møllendal . . .	9	6	3	6	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	1767	854	913	52	34	42	46	40	84	98	193	-	1	67	106	439	364	9	14	18	4	17	15	29	48	50	20	22	7	5	8	18	3		

Tabell 4. I alt behandlede patienter i året.

Nombre des aliénés traités.

Asyler.	I alt.	Derav		Idiotia et insania ex imbecillitate.		Insania ex constitutione.		Insania manico- meancholica.		Paranoja.		Insania paranoïdes.		Dementia præcox, Schizophrenia.		Amentia.		Insania epileptica.		Insania alcoholica.		Dementia senilis.		Insania syphilogenes.		Insania ex vito cerebri.		Insaniae aliae vel generis incerti.		Til observasjon.		
				M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	
Gaustad	531	262	269	14	12	9	34	24	35	1	1	69	76	101	91	-	1	7	1	-	2	2	7	7	20	4	5	2	1	2	4	1
Eg	413	224	189	11	10	7	15	26	37	2	-	14	11	153	115	-	1	1	-	2	1	9	6	5	1	1	1	1	1	-	-	
Rotvold	369	191	178	7	6	4	6	21	22	1	-	12	12	124	122	-	1	3	1	1	5	5	3	3	-	-	1	-	1	-	-	
Rønvik	410	222	188	9	5	6	4	26	30	2	1	9	2	162	135	1	3	1	-	2	1	9	6	5	1	1	1	1	1	-	-	
Reitgjerdet . . .	201	201	-	23	-	14	-	13	-	11	-	10	-	112	-	-	-	8	-	5	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	
Kriminalasylet .	32	32	-	5	-	10	-	2	-	-	-	8	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Dikemark	866	393	473	14	29	15	33	7	22	-	-	-	13	289	295	-	1	13	5	7	6	12	43	25	8	5	4	6	14	-	-	
Veum	260	145	115	12	2	-	1	21	28	-	-	-	1	101	74	-	-	2	1	4	4	-	3	2	3	1	-	-	-	-	-	
Blakstad	340	186	154	11	14	7	23	12	11	-	-	9	10	126	85	-	-	2	-	5	2	2	4	7	4	4	1	1	-	-		
Sanderud	423	228	195	22	12	8	13	15	26	1	1	48	50	111	70	1	1	4	-	8	2	2	18	5	-	1	-	1	2	1		
Presteseter . . .	297	163	134	25	13	4	12	15	16	-	-	1	1	97	82	2	3	5	-	8	-	3	6	1	-	1	1	-	-	-		
Lier	867	449	418	24	19	15	24	22	25	-	-	-	5	333	315	-	5	6	-	11	6	19	16	11	1	3	2	2	3	-	-	
Faret	251	145	106	13	4	5	3	10	6	1	-	8	3	103	82	-	1	-	-	1	3	1	3	2	1	-	1	-	-	-		
Kristiansands .	35	13	22	1	-	-	-	3	-	2	1	5	9	11	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-		
Dale	503	283	220	14	5	4	5	24	33	1	1	19	21	189	132	-	1	1	-	7	3	7	13	13	5	2	-	1	2	-	-	
Valen	386	206	180	13	2	1	8	29	33	2	-	6	11	150	116	-	1	-	-	3	1	-	7	2	1	-	-	-	-	-		
Neevengårdens .	477	183	294	14	14	12	20	17	49	8	7	24	89	74	85	3	10	8	1	7	3	4	10	9	4	1	2	-	2	-	-	
Rosenberg	137	137	-	10	-	1	-	5	-	-	-	32	-	78	-	-	-	1	-	3	-	3	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Opdøl	351	175	176	10	6	7	13	21	30	1	2	12	9	108	107	-	-	-	-	4	2	4	6	4	1	2	-	-	2	-		
Østmarken	389	185	204	11	7	5	13	22	55	1	3	2	5	111	97	3	-	2	-	6	5	5	11	6	4	6	3	1	4	1		
Oslo hospitals . .	82	-	82	-	5	-	2	1	15	31	-	-	4	9	17	17	-	-	1	-	1	-	2	7	4	1	-	-	-	-	-	
Dedichens	116	46	70	-	4	2	1	15	31	-	-	1	-	38	28	1	-	1	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	
Møllendal	99	55	44	2	1	3	1	9	11	-	-	1	-	38	28	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	7835	4124	3711	265	170	139	231	356	509	32	18	289	336	2593	2114	11	29	66	8	85	45	85	175	124	37	38	15	20	21	3		

Tabell 5. Utskrevne patienter

Sykdom.	Alle asyler.			Gaustad.		Eg.		Rotvold.		Rønvik.		Reit- gjerdet.		Kriminal- asylet.		Dike- mark.		Veum.		Blakstad.	
	I alt.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
<i>Ikke sinnsyk.</i>																					
Idiotia et ins. ex imbecil.	8	3	5	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	-	-	1	1
Insania ex constitutione.	42	19	23	1	-	1	2	1	4	1	1	1	-	-	1	5	5	-	-	1	5
— manico-melancholica	161	69	92	2	6	6	9	7	4	9	5	-	-	-	-	-	-	4	3	4	1
Paranoia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Insania paranoides	5	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dem. præcox, Schizophrenia	68	40	28	-	-	1	1	5	4	4	2	-	-	-	-	10	10	-	-	2	1
Amentia	19	7	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Insania alcoholica	4	4	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-
— epileptica	2	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dementia senilis	4	2	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
Insania syfilogenes	3	1	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
— ex vitio cerebri	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Insaniae aliae v. gen. incerti	4	3	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Til observasjon	17	14	3	4	1	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	338	166	172	7	7	12	12	16	13	16	10	1	1	1	20	26	3	4	4	10	
<i>Sinnsyk.</i>																					
Idiotia et ins. ex imbecil.	59	39	20	-	1	-	1	2	1	2	-	2	-	-	4	5	1	-	6	3	
Insania ex constitutione.	62	9	53	1	6	-	2	-	-	-	-	2	-	-	-	7	-	1	-	1	3
— manico-melancholica	106	37	60	2	4	1	2	-	3	2	2	1	-	-	-	1	1	-	1	1	-
Paranoia	3	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Insania paranoides	78	30	48	3	7	1	2	1	4	-	-	2	-	-	-	28	46	7	8	15	20
Dem. præcox, Schizophrenia	476	241	235	6	10	18	6	8	8	14	8	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Amentia	3	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Insania alcoholica	13	11	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2	-	-	-	-
— epileptica	10	3	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Dementia senilis	30	10	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	7	-	1	1	-
Insania syfilogenes	25	18	7	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	4	1	1	-	1	2
— ex vitio cerebri	8	6	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	2	1	-
Insaniae aliae v. gen. incert	3	1	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Til observasjon	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	880	410	470	12	30	20	13	12	16	20	10	15	-	-	44	71	9	11	30	33	
<i>Døde.</i>																					
Idiotia et ins. ex imbecil.	8	5	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Insania ex constitutione.	11	5	6	-	-	1	-	-	1	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-
— manico-melancholica	36	15	21	1	-	3	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Paranoia	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Insania paranoides	18	10	8	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	8	1	2
Dem. præcox, Schizophrenia	137	63	74	3	1	4	7	5	6	1	4	5	-	-	-	-	-	-	1	4	-
Amentia	2	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Insania alcoholica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— epileptica	8	5	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-
Dementia senilis	41	16	25	1	-	-	-	2	1	-	1	-	-	-	-	2	1	-	1	-	1
Insania syfilogenes	24	18	6	1	1	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	1	1	-
— ex vitio cerebri	5	4	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Insaniae aliae v. gen. incerti	3	1	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Til observasjon	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	294	142	152	9	3	7	11	9	8	2	7	9	2	-	5	13	1	2	2	5	
<i>Overflyttet til andre asyler.</i>																					
Idiotia et ins. ex imbecil.	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Insania ex constitutione.	3	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— manico-melancholica	5	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Paranoia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Insania paranoides	6	5	1	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Dem. præcox, Schizophrenia	45	27	17	-	1	-	-	1	-	-	-	4	-	-	3	7	-	1	3	1	-
Amentia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Insania alcoholica	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— epileptica	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Dementia senilis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Insania syfilogenes	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
— ex vitio cerebri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Insaniae aliae v. gen. incerti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Til observasjon	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	8	-	1	3	2
	70	47	23	2	1	-	-	1	-	-	-	9	-	-	4	8	-	1	3	2	

i året. Nombre des aliénés sortis.

Sanden-rud.		Presteseter.		Lier.		Faret.		Kristian-sand.		Dale.		Valen.		Neeven-gården.		Rosen-berg.		Opdøl.		Øst-marken.		Oslo hospitals.		Dedichens.		Møllen-dal.				
M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.			
-	-	2	-	1	-	5	6	3	5	1	-	-	-	-	5	4	2	1	3	3	3	10	-	-	-	-	-			
1	2	1	2	1	2	7	4	1	1	-	-	-	-	1	2	-	2	3	3	2	1	2	-	-	6	17	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
1	-	1	2	1	2	4	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
1	1	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
3	5	2	7	19	13	6	2	-	1	10	6	6	6	11	15	-	10	8	13	19	-	1	6	7	-	-	-	-		
3	4	1	-	4	-	1	-	-	-	3	1	1	1	3	-	-	-	3	1	4	1	1	-	-	-	-	-	-		
1	4	-	3	2	5	2	1	-	-	1	5	7	4	6	3	9	-	2	5	6	8	-	-	3	12	1	1			
2	2	-	1	5	2	-	-	1	-	1	5	4	-	2	3	11	-	4	1	1	2	-	-	2	2	4	2			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	28	21	9	16	16	15	4	10	10	19	16	-	-	7	7	-	-			
9	10	9	7	19	15	3	7	-	1	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-		
1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	-	-		
3	3	1	1	3	1	-	-	-	-	-	3	1	-	1	-	1	-	2	2	2	1	-	-	2	1	-	-			
1	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-		
1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
22	28	12	13	33	27	9	10	-	3	47	39	13	28	33	49	5	19	22	33	37	4	16	24	6	2	-	-	-		
1	-	1	-	2	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-		
-	1	-	2	-	4	1	-	1	-	-	2	2	2	3	-	3	-	-	2	2	2	1	-	-	3	-	-	-		
-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
2	1	1	-	11	6	4	1	-	-	8	7	6	9	1	9	5	1	6	1	3	4	1	-	2	-	1	-	-		
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	3	6	-	-	-	2	3	1	1	1	1	-	-	1	-	2	1	1		
1	2	1	-	2	2	-	1	1	-	4	2	1	-	1	-	1	-	1	1	1	1	-	2	2	1	3	-	-		
1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
6	5	5	1	21	11	6	4	-	1	18	18	9	12	5	22	4	13	6	8	8	5	1	9	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	2	1	4	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	4	-	1	-	-	-	-	-	2	2	6	1	-	-

Tabell 6. Hjemstavn for alle patienter innkommet i året.
Les aliénés entrés pendant l'année répartis par domicile.

¹⁾ En patient fra Møre og en fra Ålesund innlagt til observasjon, men erklært ikke sinnssyk.

Tabell 6. (Forts.) Hjemstavn for alle patienter innkommet i året.

Tabell 7. Patienter innkommet for første gang i et norsk asyl.

Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien.

I. Alder ved innleggelsen. <i>L'âge lors de l'admission.</i>	I alt. Derav	Under 15 år.		15—19		20—24		25—29		30—34		35—39		40—44		45—49		50—59		60—69		70—79		Over 80 år.		Ukjent.			
		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.		
Idiotia et insania ex imbecillitate .	64	28	36	-	-	5	5	4	4	7	9	1	9	6	4	3	4	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-		
Insania ex constitutione	79	27	52	-	2	2	3	9	6	8	1	4	4	6	2	10	1	6	3	5	4	-	1	-	-	-			
— manico-melancholica	163	53	110	-	-	4	6	7	8	2	13	4	13	9	10	3	16	7	12	9	27	6	4	2	1	-			
Paranoia	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Insania paranoides	112	42	70	-	-	1	1	3	3	5	3	8	9	11	8	5	16	7	12	2	16	-	1	-	-	1			
Dementia præcox, Schizophrenia .	527	297	230	1	-	28	22	67	39	79	45	58	49	31	32	10	23	8	5	7	11	8	4	-	-	-	-		
Amentia	20	8	12	-	-	2	2	-	2	-	1	1	2	1	1	1	1	2	2	-	-	1	-	-	-	-	-		
Insania alcoholica	15	12	3	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	2	2	1	-	5	1	2	-	-	-	-	-		
— epileptica	25	12	13	-	-	1	2	5	2	1	3	1	2	-	3	-	-	1	-	1	1	1	-	1	-	-	-		
Dementia senilis	71	24	47	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	6	10	18	9	16	4	6		
Insania syphilogenes	60	41	19	-	2	-	-	-	2	2	3	8	2	10	5	7	1	8	2	4	2	1	-	-	-	1			
— ex vitio cerebri	23	17	6	1	-	1	-	1	1	-	2	-	2	-	-	-	1	-	5	2	3	3	1	-	-	-			
Insaniae aliae vel generis incerti .	11	4	7	-	-	2	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	1	1	-	-	-	-			
Til observasjon	14	13	1	-	-	-	-	1	-	4	1	2	-	1	-	1	-	1	-	2	-	1	-	-	-	-	-		
I alt	1185	578	607	2	4	45	39	90	69	105	86	83	84	73	70	40	66	34	47	47	69	40	48	14	18	4	6	1	1

II. Alder i hvilken de første symptomer ytret sig. L'âge dans lequel se montrèrent les premiers symptômes.

Idiotia et insania ex imbecillitate .	64	28	36	16	14	2	3	1	2	3	5	1	3	-	2	1	2	1	-	-	-	-	-	-	-	3	5		
Insania ex constitutione	79	27	52	1	6	2	3	5	9	3	3	6	2	4	3	9	2	4	1	4	3	1	3	1	1	-	1		
— manico-melancholica	163	53	110	-	-	4	8	9	9	1	17	5	11	7	9	5	13	8	13	8	21	2	3	2	1	-	2		
Paranoia	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1			
Insania paranoides	112	42	70	-	-	1	1	2	1	2	4	13	8	6	10	8	11	4	5	4	10	2	9	-	1	-	10		
Dementia præcox, Schizophrenia .	527	297	230	6	4	48	38	83	44	72	51	35	33	22	22	7	15	6	2	6	4	-	2	-	-	-	12	15	
Amentia	20	8	12	1	-	1	2	-	2	-	1	1	2	1	1	1	1	1	2	2	-	-	1	-	-	-	-		
Insania alcoholica	15	12	3	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	4	1	2	1	3	-	-	-	-	1	1		
— epileptica	25	12	13	2	6	5	5	-	1	1	-	-	-	-	-	1	1	-	-	1	-	-	-	1	-	1			
Dementia senilis	71	24	47	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	5	11	22	8	9	1	3		
Insania syphilogenes	60	41	19	-	2	-	-	-	2	3	4	11	2	10	4	7	1	4	1	4	2	-	-	-	-	2	1		
— ex vitio cerebri	23	17	6	2	-	-	1	-	-	4	-	-	1	-	1	-	3	-	3	2	2	3	1	-	-	-			
Insaniae aliae vel generis incerti .	11	4	7	-	-	2	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	1	-	3			
Til observasjon	14	13	1	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	7			
I alt	1185	578	607	28	32	65	61	103	71	89	89	69	63	52	58	39	48	31	28	36	47	22	41	13	12	1	3	30	54

Tabell 8. Patienter innkommet for første gang i et norsk asyl.

Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien.

Asyl.	I. Sykdommens varighet ved innleggelsen.							II. Oversikt over ekteskapsforholdene.							Ukjent varighet							Ugifte			Giftet			I enkestand			Fraskilte			Ukjent							
	Innkomne			Under 1/2 år			1/2–1 år			1–2 år			2 år og inneheldende			Ukjent varighet			Ugifte			Giftet			I enkestand			Fraskilte			Ukjent										
	I alt	Derav	I alt	M.	K.	I alt	M.	K.	I alt	M.	K.	I alt	M.	K.	I alt	M.	K.	I alt	M.	K.	I alt	M.	K.	I alt	M.	K.	I alt	M.	K.	I alt	M.	K.									
Gaustad . . .	139	71	68	43	23	20	22	17	5	22	11	11	50	18	32	2	2	-	83	42	41	45	24	21	4	2	2	7	3	4	-	-	-								
Eg	52	27	25	15	6	9	7	2	5	8	6	2	22	13	9	-	-	-	40	21	19	10	5	5	2	1	1	-	-	-	-	-	-								
Røtvold . . .	48	27	21	18	9	9	9	4	5	2	1	1	19	13	6	-	-	-	31	17	14	12	9	3	4	1	3	1	-	1	-	-	-	-							
Rønvik . . .	55	36	19	16	8	8	10	8	2	7	6	1	22	14	8	-	-	-	36	24	12	13	8	5	5	3	2	1	1	-	-	-	-	-							
Reitgjerdet . .	7	7	-	1	1	-	1	1	-	1	1	-	4	4	-	-	-	-	7	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-							
Kriminalasylet .	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-						
Dikemark . . .	122	47	75	22	7	15	11	6	5	16	6	10	69	28	41	4	4	-	80	30	50	34	15	19	2	-	2	6	2	4	-	-	-	-							
Veum	28	19	9	9	7	2	6	2	4	1	1	-	12	9	3	-	-	-	15	10	5	13	9	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-						
Blakstad . . .	62	25	37	26	9	17	7	3	4	6	3	3	23	10	13	-	-	-	38	19	19	19	6	13	4	-	4	1	-	1	-	-	-	-	-						
Sanderud . . .	42	16	26	17	8	9	12	3	9	3	1	2	9	4	5	1	-	-	29	13	16	11	3	8	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-						
Presteseter . .	31	18	13	8	4	4	6	4	2	2	1	1	14	9	5	1	-	-	18	12	6	10	4	6	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-						
Lier	127	¹ 63	61	49	23	26	28	14	14	14	9	5	30	16	14	3	1	2	35	22	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					
Faret	26	14	12	5	1	4	5	4	1	6	3	3	7	4	3	3	2	1	18	11	7	7	3	4	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-						
Kristiansands .	4	-	4	3	-	3	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					
Dale	106	55	51	46	24	22	22	9	13	13	9	4	14	7	7	11	6	5	66	34	32	30	18	12	9	2	7	1	1	-	-	-	-	-	-	-					
Valen	59	26	33	21	6	15	5	3	2	8	2	6	25	15	10	-	-	-	45	24	21	12	2	10	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-					
Neevengården .	⁴ 95	33	62	26	10	16	13	3	10	6	-	6	45	18	27 ⁴ 5	2	3	67	23	44	18	8	10	7	2	5	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-					
Rosenberg . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
Opdøl	56	34	22	26	16	10	4	4	-	7	4	3	18	9	9	1	1	-	37	23	14	17	9	8	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					
Østmarken . .	77	36	41	36	19	17	15	9	6	4	2	2	20	6	14	2	-	2	57	29	28	17	6	11	2	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-					
Oslo hospitals .	6	-	6	-	-	-	1	-	1	-	-	5	-	5	-	-	-	2	-	2	2	-	2	1	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Dedichens . .	41	19	22	13	6	7	11	4	7	2	2	-	12	3	9	3	2	1	22	13	10	14	3	11	3	-	3	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-				
Møllendal . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	1185	⁴ 575	607	400	187	213	195	100	95	128	68	60	423	202	221	36	16	20	776	397	379	326	152	174	57	15	42	23	8	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

¹ Plus 3 observander. ² Plus 2 observander. ³ Plus 1 observand. ⁴ Derav 2 observander.

Tabell 9. Hjemstavn for patienter innkommet for første gang i et norsk asyl.

Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien répartis par domicile.

**Tabell 10. Patienter innlagt for første gang i et norsk asyl
fordelt etter egen eller forsørgerens livsstilling.**

*Les aliénés reçus pour la première fois dans un hospice norvégien
répartis par profession.*

Livsstilling.	Alle asyler			Hoved-personer		Hu-struer	Barn under 15 år	Andre familie-medlemmer		
	I alt	M.	K.	M.	K.	K.	M.	K.	M.	K.
1. Jord-, skog- og havebrukere	141	73	68	55	10	35	1	-	17	23
2. Husmenn o. a. arbeidere ved jord-, skog- og havebruk	106	85	21	83	5	12	2	-	-	4
3. Fiskere og fangstmenn	56	46	10	45	1	9	1	-	-	-
4. Håndverkere	95	56	39	55	20	18	1	1	-	-
5. Større, selvstendige næringsdrivende	21	12	9	11	2	7	1	-	-	-
6. Mindre, selvstendige næringsdrivende	37	13	24	12	10	11	-	-	1	3
7. Maskinister, teknikere av alle slags	14	9	5	9	-	5	-	-	-	-
8. Underordnede kontorfunksjonærer	53	20	33	20	28	5	-	-	-	-
9. Betjenter ved jernbaner og sporveier, post-, telegraf-, telefon-, havne- og brandvesen	20	11	9	11	4	5	-	-	-	-
10. Sjøfart: skibsførere, styrmann, maskinister o. l. .	31	16	15	15	4	10	-	-	1	1
11. Sjøfart: matroser, fyrbøtere o. l.	44	39	5	39	-	4	-	1	-	-
12. Industri- og anleggsarbeidere	134	71	63	69	24	34	-	-	2	5
13. Andre arbeidere (chauffører, bud o. l.)	70	55	15	55	5	9	-	-	-	1
14. Overordnede i civil administrasjon	11	4	7	3	3	3	-	-	1	1
15. Underordnede i civil administrasjon	4	3	1	3	-	1	-	-	-	-
16. Lærere ved folkeskoler	16	9	7	8	4	2	-	-	1	1
17. Jordmødre, sykepleiersker o. l.	6	1	5	1	4	1	-	-	-	-
18. Kunstnere, journalister o. l.	5	3	2	3	1	1	-	-	-	-
19. Annet immaterielt arbeide	16	10	6	9	4	-	-	-	1	2
20. Huslig arbeide	194	-	194	-	194	-	-	-	-	-
21. Formuesinntekt	9	2	7	1	5	2	-	-	1	-
22. Offentlig og veldedig forsørgede	21	10	11	9	10	-	-	-	1	1
23. Løsgjengere uten normalt erhverv	13	7	6	7	3	1	-	-	-	2
24. Livsstilling uopgitt eller utilstrekkelig angitt . .	68	24	44	24	32	6	-	-	-	6
	1185	578	607	547	373	181	6	2	26	50

Tabell 11. De opgitte årsaker* til sinnessykdom for

Causes indiquées de la maladie mentale pour les aliénés reçus

Årsaker.	Alle asyler.			Gaustad.		Eg.		Røtvold.		Renvik.		Reit-		Kriminal-		Dike-		Veum.	
	I alt.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	Gjerdet.	M.	M.	K.	M.	K.	
I. Sinnessykdom og alvorlige nervøse lidelser i slekten . . .	383	189	194	2	-	11	14	9	4	13	6	2	2	8	20	5	5		
II. Andre årsaker.**																			
<i>a. Psykiske årsaker.</i>	21	8	13	-	-	-	-	-	1	-	-	3	3	-	-	10	-	-	
Konflikter og bekymringer . . .	21	10	11	-	-	2	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	3	-	
Sterke inntrykk, nervesjokk . . .	5	-	5	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Andre psykiske årsaker . . .	14	6	8	2	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	
<i>b. Legemlig sykdom.</i>	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Syfilis	61	40	17	9	3	1	-	2	-	1	-	-	-	-	7	1	1	-	
Tuberkulose	3	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	
Influensa	5	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Tyfus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Andre infeksjonssykdommer . . .	15	10	5	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	6	3	5	1	
Arteriosklerose	15	9	6	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Apopleksi	4	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Støt eller slag på hodet	9	7	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	1	
Epilepsi	14	7	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	1	
Mindreverdige anlegg	14	4	10	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	6	-	-	
Andre legemlige sykdommer . .	23	9	14	2	3	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	7	-	-	
<i>c. Drikkefeldighet . . .</i>	33	28	5	4	2	1	-	-	1	-	4	1	7	2	2	-	-	-	
<i>d. Fysiologiske utviklingsprosesser.</i>	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Graviditet, barselseng, diegivning	6	-	6	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
Klimakterium	9	-	9	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	3	-	-	1	
Alderdom. Senilitet	39	12	27	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	9	-	-	-	
<i>e. Andre årsaker. . .</i>	13	8	5	-	1	5	-	-	-	-	-	-	-	1	4	3	2	-	
En eller flere årsaker oppgitt for Ingen årsak eller betydningsløse data oppgitt for	709	355	354	24	13	21	20	13	6	17	8	2	2	34	68	11	8		
	473	220	253	47	55	6	5	14	15	19	11	-	-	13	7	8	1		
I alt	1182	575	607	71	68	27	25	27	21	36	19	7	2	47	75	19	9		
	⁷	⁷	⁷																

* Anamnestiske oplysninger. ** I eller uten forbindelse med arvelige anlegg. ¹ Amerika-1 overanstrengelse, 1 operasjon. ² + 3 observander. ³ 1 besværlig tangforløsning. ⁴ + 2 ob-

patienter innlagt for første gang i et norsk asyl.

pour la première fois dans un hospice norvégien.

Blaakstad.		Sanden-rud.		Prestesæter.		Lier.		Faret.		Kristian-sand		Dale.		Valen.		Neeven-gården.		Rosen-berg.		Opdøl.		Øst-marken.		Oslo hospit.		Dedi-chens.		Møllen-dal.		
M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	
10	17	7	8	8	5	30	27	9	8	-	2	21	16	11	18	11	23	-	22	11	8	9	1	-	-	-	-	-		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	1	7	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	2	-	1	1	-	-	-	-	-	-		
-	1	-	-	-	-	1	-	2	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
2	3	-	-	-	-	-	-	4	1	1	-	-	1	-	7	3	1	1	2	2	-	2	-	4	2	-	1	-	-	
1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	1	-	-	1	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	1	-	-	1	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	1	2	-	-	-	-	
1	-	-	-	-	-	6	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	4	3	-	-	-	-	-	
-	-	1	-	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	1	4	-	-	-	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	2	-	5	-	1	-	-	
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
14	27	9	17	12	10	49	43	12	9	-	4	30	19	14	19	21	38	-	30	16	25	23	3	10	10	-	-	-		
11	10	7	9	6	3	17	18	2	3	-	25	32	12	14	10	24	-	4	6	11	18	3	19	22	-	-	-			
25	37	16	26	18	13	63	61	14	12	-	4	55	51	16	33	31	62	-	34	22	36	41	6	19	22	-	-	-		

ophold. ² Født idiot. ³ Fengselsophold. ⁴ Tunghørhet. ⁵ Encephalitis lethargica. ⁶ 1 uræmi, servander. ¹⁰ Opgaver mangler.

Tabell 12. Dødsårsaker for patienter død på asylene i året.

Causes des décès indiquées pour les aliénés décédés dans les hospices.

¹ tumor cerebri. ² insania. ³ epilepsia. ⁴ 1 epilepsia, 2 mb. system. nervos. gen. incerti. ⁵ poliomyelit. ⁶ 1 fractura crani, 1 osteomyelit, 1 embolia cerebelli. ⁷ 1 necrosis pancreatis. ⁸ 1 coma diabeticum. ⁹ 1 insania syphilogenes, 1 lues tert., 1 tumor pulmonis, 1 insania. ¹⁰ anæmia. ¹¹ epilepsia. ¹² 1 insania, 2 epilepsia. ¹³ abscessus cerebri, 1 tumor cerebelli. ¹⁴ sinnssydom.

Tabell 12 (forts.). Dødsårsaker for patienter død på asylene i året.

Dødsårsak.	Alder og kjøn.																								
	Under 15 år		15—19		20—24		25—29		30—34		35—39		40—44		45—49		50—59		60—69		70—79		Over 80 år		Ukjent
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.			
Alderdomssvakhet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	6	2	3	-	-		
Arteriosklerose	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	2	1	2	-	-		
Apopleksi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	2	3	1	-		
Tuberkulose	-	-	1	1	7	4	12	10	13	6	6	10	5	3	4	4	4	6	3	4	1	-	-		
Bronkitt og bronkopneumoni	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	3	-	-	-	-	1	-	2	5	3	1	1		
Lungebetendelse	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	1	-	-	-	-	1	2	2	1	1	-	-		
Hjertefeil	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-		
Hjertelammelse	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	1	1	3	-	2	-	3	3	1	2	-		
Mave-tarmkatarrh	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2	-	-	-	1	-	-		
Andre mave- og tarmsykdommer	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	1	1	-	1	-	1	3	-	1	-		
Nyresykdom	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	2	1	-	-		
Pyæmi og septikæmi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	2	1	-	-		
Andre infeksjonssykdommer	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-		
Paralysis generalis og lues cerebri	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	4	2	3	-	5	-	3	-	1	-	-	-	-		
Kreft (carcinom og sarkom)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1	-	2	2	-	1	1	1		
Debilitet og marasme	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	2	1	1	1	2	-	-		
Selvmord	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-		
Andre dødsårsaker	-	-	1	-	-	-	2	2	-	-	1	1	4	1	5	2	2	2	3	3	-	-	1		
	-	-	1	2	7	4	14	15	18	11	13	21	12	12	13	15	17	23	19	21	21	6	6	1	

Tabell 13. Forholdet mellom tilbakeliggende, innkomne, utskrevne, døde og i alt behandlede patienter.

Rapport du nombre des aliénés sortis et décédés comparés au total des aliénés traités.

Asyler.	Tilbake- liggende ^{1/1} 1928.	Inn- kommet i 1928.	Utskrevet i 1928.			I alt utskrevet og død.	Tilbake- liggende ^{31/12} 1928.
			Ikke sinnssyk.	Sinnssyk.	Døde.		
	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.
Gaustad	61,0	39,0	2,6	7,9	2,3	12,8	87,2
Eg	82,1	17,9	5,8	8,0	4,4	18,2	81,8
Rotvold	80,8	19,2	7,9	7,6	4,6	20,1	79,9
Rønvik	82,9	17,1	6,3	7,3	2,2	15,9	84,1
Reitgjerdet . . .	88,6	11,4	0,5	7,5	4,5	12,5	87,5
Kriminalasylet	78,1	21,9	3,1	-	6,3	9,4	90,6
Dikemark	79,1	20,9	5,3	13,3	2,1	20,7	79,3
Veum	86,5	13,5	2,7	7,7	1,2	11,6	88,4
Blakstad	75,0	25,0	4,1	18,5	2,1	24,7	75,3
Sanderud	82,5	17,5	1,9	11,8	2,6	16,3	83,7
Presteseter . . .	84,8	15,2	3,1	8,4	2,0	13,5	86,5
Lier	81,9	18,1	3,7	6,9	3,7	14,3	85,7
Faret	83,7	16,3	3,2	7,5	4,0	14,7	85,3
Kristiansands .	68,6	31,4	2,8	8,6	2,9	14,3	85,7
Dale	68,4	31,6	3,2	17,1	7,1	27,4	72,6
Valen	78,5	21,5	3,1	10,6	5,5	19,2	80,8
Neevengården .	68,3	31,7	5,4	17,2	5,7	28,3	71,7
Rosenberg . . .	94,9	5,1	-	3,7	2,9	6,6	93,4
Opdøl	75,5	24,5	5,1	11,7	5,4	22,2	77,8
Østmarken . . .	69,7	30,3	8,2	18,0	4,1	30,3	69,7
Oslo hospitals .	89,0	11,0	1,2	4,9	6,1	12,2	87,8
Dedichens . . .	44,8	55,2	11,2	34,5	8,6	54,3	45,7
Møllendal	90,9	9,1	-	8,1	1,0	9,1	90,9
Alle asyler .	77,4	22,6	4,3	11,2	3,8	19,3	80,7

Tabell 14. Gjennemsnittlig antall pr. dag av arbeidende syke i asylene.

Nombre moyen par jour des aliénés occupés au travail dans les hospices.

Tabell 15.* Bruk av isolasjon og mekaniske tvangsmidler.

Relevé de l'application de réclusion.

Asyl.	I alt.	Derav.	Arbeide med (garde, have, hage, etc.).			Husstel.			Handverk.			Kvinnebede. håndarbeide, etc.			Annet arbeide.			Drevav.			Uto, voldsmø- tidsmønster. midkassjoner.			Som kur.			Andre midkassjoner.			Isolasjon og mekaniske tvangsmidler er brukt i følgende antall dag(er).					
			M.	K.	M.	M.	K.	M.	M.	K.	M.	M.	K.	M.	M.	K.	M.	M.	K.	M.	M.	K.	M.	M.	K.	M.	M.	K.	M.	M.	K.				
Gaustad	163,9	87,1	76,8	21,1	1,0	10,0	32,7	34,0	15,5	-	-	1,0	41,0	6,8	0,8	78	43	35	41	35	-	4	2	-	2855	-	34260	24,0							
Eg	143,6	90,3	53,3	22,2	6,3	14,3	47,7	24,5	6,0	-	-	21,7	-	0,3	122	33	89	33	89	-	-	-	-	-	-	6691	1294	-	93234	75,4					
Rotvold	160,4	79,1	81,3	48,3	-	-	20,6	32,2	10,2	-	-	49,1	-	-	12	8	4	8	4	-	-	-	-	-	-	168	383	2399	2,2						
Rønvik	184,4	117,5	66,9	35,7	1,5	9,6	22,0	15,7	11,1	12,0	-	22,5	49,7	3,4	-	58	15	43	15	43	-	-	-	-	-	-	4272	295	51559	41,1					
Reitgjerdet	78,2	78,2	-	22,0	-	0,7	21,6	-	32,1	1,0	-	-	0,8	-	51	51	-	42	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	29838	29838	46,5			
Kriminalasylet	10,5	10,5	-	-	-	0,3	2,1	-	0,1	-	-	-	78,1	-	16	16	-	14	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	46768	46768	46,3				
Dilemark	229,3	112,4	116,9	15,3	1,2	2,9	58,7	50,5	8,5	-	-	9,9	65,2	17,1	-	89	15,1	43	102	-	-	5,46	49	-	247986	-	99,0								
Veum	96,3	52,1	44,2	22,5	1,4	3,5	14,8	11,8	6,4	-	-	2,4,6	31,0	0,3	-	29	18	11	17	10	-	1	1	2285	-	748	28168	33,3							
Blakstad	121,3	68,7	52,6	35,0	5,4	-	21,0	25,0	7,4	-	-	-	15,2	5,3	7,0	48	26	22	26	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14676	15,5				
Sanderud	166,2	91,9	74,3	34,1	2,4	3,5	21,9	20,7	20,5	6,0	-	4,5	51,2	1,4	-	33	14	19	14	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1494	25482	20,0			
Presteseter	109,2	66,4	42,8	46,5	2,6	1,1	14,9	14,7	3,9	-	-	-	25,6	-	-	83	147	33	36	47	29	-	7	-	-	-	-	-	-	-	1897	18	22764	24,3	
Lier	421,1	200,4	220,7	41,0	5,2	4,6	77,0	66,7	27,3	32,5	15,2	17,1	126,5	0,9	-	228	109	109	92	92	-	-	17	17	17	17	17	17	17	41329	75649	35,0			
Faret	102,0	58,6	43,4	22,3	-	7,2	16,6	12,6	6,6	-	-	0,5	30,8	5,4	-	18	8	10	8	10	-	-	-	-	-	-	-	-	643	107	7823	10,1			
Kristiansands	9,0	4,0	5,0	-	-	2,0	-	-	-	-	-	-	3,0	2,0	2	-	2	-	-	-	-	-	48	-	-	-	-	-	-	-	576	5,9			
Dale	128,0	74,0	53,5	24,6	-	2,0	39,3	20,8	3,5	-	-	-	28,2	5,0	4,6	63	30	33	27	33	1	1	3	2	3	10339	345	12813	9,8						
Valen	140,6	88,4	52,2	47,4	0,5	-	32,8	12,7	7,2	-	-	-	39,0	3,0	-	15	6	9	6	9	-	-	-	-	-	-	-	-	820	424	9840	8,4			
Nevengården	168,8	86,2	82,6	31,9	2,2	10,0	25,1	41,6	15,7	-	-	-	38,8	-	-	50	20	30	18	30	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21369	17,6			
Rosenga	34,2	34,2	-	6,1	-	3,0	21,8	-	3,3	-	-	-	-	-	-	-	19	19	-	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12840	27,0		
Opdel	109,0	63,3	45,7	22,7	1,8	11,2	19,2	18,3	8,1	2,1	-	-	25,6	-	-	19	8	11	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	67	88	892	0,9			
Østmarken	142,4	74,5	67,9	31,0	-	1,0	12,6	7,6	3,9	25,9	-	-	60,4	-	-	9	2	7	2	7	-	-	-	-	-	-	-	-	49	490	1078	1,1			
Oslo hospitals	16,2	-	16,2	-	-	-	-	-	8,8	-	-	-	-	-	-	-	19	-	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	752	3612	12636	49,0	
Dedichens ⁵	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Møllendal	33,0	19,0	14,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9,0	1	1,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

¹ Traarbeid. ² Strikkning, broderiarbeider og teiveing. ³ Fyrbøter. ⁴ Fjørarbeid 2, papirarbeid 0,3, fyrbøter 1,8. ⁵ Kontorarbeid 1, konvoluttarbeid 2,7. ⁶ Garnbinding.

* Under isolasjon oppføres alle tilfelle hvor en syk om dagen holdes alene i rum hvis dør ikke kan åpnes innenfra av den syke. Til mekaniske tvangsmidler henføres enhver innretning som hindrer eller innskræmmer den sykkes bevegelser, f. eks. tyngstrøie, belte, «buksehjørn», ankel- og albubind o. s. v. ¹ og ² 11 M og 1 K helte på gr. av «forvirring, suidicum.» ³ Rømmelyst! M. og 1 K. ⁴ Uforlikelighet. ⁵ Suicidaltrang, selvmutilationer m. v. ⁶ Av sikkerhetshensyn 12, etter eget ønske 2.

Tabell 16. Utdrag av

Relevé des dépenses

	Gaustad.		Eg.		Rotvold.		Rønvik.		Reitgjerdet.	
	I alt.	Pr. ligge- dag.	I alt.	Pr. ligge- dag.	I alt.	Pr. ligge- dag.	I alt.	Pr. ligge- dag.	I alt.	Pr. ligge- dag.
	Kr.	Kr	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
<i>Ordinære utgifter:</i>										
Lønninger	284 168	2,32	226 453	1,83	232 771	2,15	240 475	1,97	185 659	2,89
Kosthold	186 475	1,53	140 567	1,14	164 258	1,52	132 509	1,08	81 139	1,26
Sykes adspredelse, flids- belønninger etc.	7 989	0,07	7 141	0,06	8 223	0,08	6 802	0,06	7 999	0,13
Vedlikehold av bygnin- gene etc.	27 059	0,22	17 544	0,14	19 973	0,18	25 937	0,21	21 988	0,34
Inventariet	19 323	0,16	22 803	0,18	23 935	0,22	22 936	0,19	12 999	0,20
Lys og brensel	64 162	0,52	45 101	0,37	60 491	0,56	63 905	0,52	24 769	0,39
Medisinske fornødenheter	3 951	0,03	6 737	0,05	6 079	0,06	3 597	0,03	4 033	0,06
Bøker etc.	599	-	376	-	596	-	461	-	1 004	0,02
Kontorutgifter	1 366	0,01	1 304	0,01	2 236	0,02	1 584	0,01	3 399	0,05
Vask og renhold	13 089	0,11	6 539	0,05	13 549	0,13	11 873	0,10	21 479	0,33
Materialer til arbeidsvirk- somheten	25 590	0,24	24 566	0,20	50 112	0,46	44 954	0,37	40 472	0,63
Jordbruk, gartneri etc. . .	170 743	1,40	44 137	0,36	76 559	0,71	43 003	0,35	30 663	0,48
Andre utgifter	18 446	0,15	7 013	0,06	20 333	0,19	8 291	0,07	8 029	0,13
Tilsammen										
	826 960	6,76	550 281	4,45	679 115	6,28	606 327	4,96	443 632	6,91
<i>Inntekter (herunder ikke kurpenger):</i>										
Ved kostholdet										
„ jordbruk og gartneri etc.	14 149	-	4 599	-	7 901	-	6 743	-	41 640	-
„ arbeidsvirksomheten	191 020	-	48 867	-	89 047	-	57 036	-	32 080	-
Andre inntekter	61 596	-	46 452	-	41 840	-	74 740	-	55 600	-
	90 472	-	48 845	-	60 020	-	49 141	-	1 068	-
Tilsammen										
	357 237	-	148 761	-	198 808	-	187 660	-	130 388	-
De samlede ordinære ut- gifter efter fradrag av de nevnte inntekter ved driften utgjorde såle- des ca.	469 723	3,84	401 516	3,25	480 306	4,44	418 667	3,43	313 247	4,88
Pr. individ og pr. dag (alt- så pr. forpleiningsdag) kom kostholdet på ca.	-	0,96	-	0,93	-	0,97	-	0,87	-	1,00

¹ Henri innbefattet kr. 50 000 til renter. ² Herav i beklædning: 14 236. ³ Inngår under

regnskapene.

et des recettes des hospices.

Kriminal-asylet.		Dikemark.		Veum.		Blakstad.		Sanderud.		Presteseter.	
I alt.	Pr. ligge-dag.	I alt.	Pr. ligge-dag.	I alt.	Pr. ligge-dag.	I alt.	Pr. ligge-dag.	I alt.	Pr. ligge-dag.	I alt.	Pr. ligge-dag.
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
69 851 11 530	6,92 1,14	512 627 296 620	2,05 1,19	127 529 105 560	1,52 1,26	130 520 108 323	1,40 1,16	213 839 139 687	1,69 1,10	111 334 101 026	1,19 1,08
1 593	0,16	11 836	0,05	4 086	0,05	4 233	0,05	6 462	0,05	3 514	0,04
7 484 2 358 4 239 604	0,74 0,23 0,42 0,06	76 656 39 974 117 020 20 416	0,31 0,16 0,47 0,08	20 255 16 449 35 078 2 189	0,24 0,20 0,42 0,02	10 390 14 351 26 431 2 805	0,11 0,16 0,28 0,03	14 931 28 689 42 777 3 835	0,12 0,23 0,34 0,03	30 771 14 639 28 137 4 793	0,33 0,16 0,30 0,05
- 3 680	- 0,36	5 128 20 856	0,02 0,08	1 739 6 528	0,02 0,08	2 224 5 741	0,02 0,06	471 1 901 8 439	- 0,02 0,07	588 1 226 4 016	- 0,01 0,04
6 - 5 326	- - 0,53	143 814 103 519	0,58 0,41	13 315 52 624 5 944	0,16 0,63 0,07	1 889 44 697 42 841	0,02 0,48 0,46	5 058 56 833 64 902	0,04 0,45 0,51	52 100 18 836 Renter: 27 450	- 0,56 0,20
106 671	10,56	1 348 466	5,40	391 781	4,67	394 445	4,23	587 824	4,65	398 430	4,26
- - - 3 133 1 409	- - - -	3 700 115 856 1 162 5 000	- - - -	10 008 52 921 3 640 3 430	- - - -	2 865 47 031 3 640 4 186	- - - -	3 770 60 157 8 559 46 707	- - - -	4 727 41 136 1 814 41 791	- - - -
4 542	-	124 556	-	67 521	-	57 722	-	119 193	-	115 049	-
102 129	10,11	1 223 910	4,90	324 260	3,86	336 723	3,61	468 631	3,71	283 381	3,04
-	1,21	-	1,19	-	1,00	-	0,98	-	1,10	-	0,90

beklædning ⁴ Herav beklædning: 37 436,80 ⁵ Herav emolumenter: 25 581.

Tabell 16 (forts.). Utdrag

	Lier		Faret.		Kristian-		Dale.		Valen.	
	I alt.	Pr. ligge- dag.	I alt.	Pr. ligge- dag.	I alt.	Pr. ligge- dag.	I alt.	Pr. ligge- dag.	I alt.	Pr. ligge- dag.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
<i>Ordinære utgifter.</i>										
Lønninger	371 560	1,44	115 338	1,51	14 995	1,55	170 279	1,33	134 246	1,20
Kosthold	295 788	1,15	91 893	1,21	24 240	2,50	133 562	1,04	107 633	0,97
Sykes adspredelse; flids- belønninger etc.	16 414	0,06	2 488	0,03	-	-	2 109	0,02	2 060	0,02
Vedlikehold av bygnin- gene etc.	30 015	0,12	13 117	0,17	3 253	0,34	33 283	0,26	24 845	0,22
Inventariet	28 783	0,11	13 390	0,18	4 053	0,42	1 27 540	0,21		
Lys og brensel	91 216	0,35	25 589	0,34	2 535	0,26	46 255	0,36	28 897	0,26
Medisinske fornødenheter	15 127	0,06	2 765	0,04	83	0,01	5 821	0,05	3 674	0,03
Bøker etc.	702	-	449	-	-	-	2 3 885	0,03	2 039	0,02
Kontorutgifter	5 048	0,02	950	0,01	32	-	1 108	0,01		
Vask og renhold	20 270	0,08	4 618	0,06	712	0,07	5 216	0,04	3 144	0,03
Materialer til arbeidsvirk- somheten	112 834	0,44	479	0,01	-	-	³ 32 910	0,26	22 461	0,20
Jordbruk og gartneri etc.	80 569	0,31	55 170	0,72	-	-	24 421	0,19	⁴ 38 661	0,35
Andre utgifter	48 486	0,19	37 565	0,49	495	0,05	16 498	0,13	25 346	0,25
Tilsammen . . .	111 6812	4,33	364 011	4,77	50 398	5,20	492 887	3,63	393 006	3,53
<i>Inntekter (herunder ikke kupenger).</i>										
Ved kostholdet	58 754	-	10 265	-	-	-	10 674	-	12 219	
» jordbruk og gartneri etc.	72 168	-	59 644	-	-	-	29 270	-	45 253	-
» arbeidsvirksomheten	126 130	-	1 661	-	-	-	7 335	-	41 649	-
Andre inntekter	15 545	-	38 637	-	-	-	8 119	-	8 716	-
Tilsammen . . .	272 597	-	110 207	-	-	-	55 398	-	107 837	-
De samlede ordinære ut- gifter etter fradrag av de nevnte inntekter ved driften utgjorde såle- des ca.	844 215	3,28	253 804	3,33	-	-	437 489	3,42	285 169	2,56
Pr. individ og pr. dag (alt- så pr. forpleiningsdag) kom kostholdet på ca.	-	1,01	-	1,07	-	2,50	-	0,80	-	0,72

¹ Bekledning. ² Assurance. ³ Renter. ⁴ 2 gårdsbruk. ⁵ Herav renter 150 600 ⁶ Årets
utdrag av regnskapet for 1928. ⁷ Herav stats- og kommuneskatt 22 000, kapitalforrentning 7 200.

av regnskapene.

Neevengården.		Rosenberg.		Opdøl		Østmarken.		Oslo hospitals. ⁶		Møllendal.	
I alt.	Pr. ligge-dag.	I alt.	Pr. ligge-dag.	I alt.	Pr. ligge-dag.	I alt.	Pr. ligge-dag.	I alt.	Pr. ligge-dag.	I alt.	Pr. ligge-dag.
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
201 970	1,66	45 441	0,96	105 531	1,07	197 732	2,02	-	-	41 500	1,26
163 260	1,35	50 848	1,07	119 704	1,22	112 116	1,14	-	-	38 200	1,16
3 337	0,03	1 963	0,04	2 589	0,03	5 980	0,06	-	-	2 200	0,07
34 792	0,29	16 347	0,34	40 506	0,41	30 252	0,31	-	-	17 650	0,54
22 188	0,18	10 657	0,22	30 490	0,31	24 552	0,25	-	-	7 950	0,24
54 611	0,45	10 363	0,22			35 009	0,35	-	-	300	0,01
7 046	0,06	190	-	2 751	0,03	6 752	0,07	-	-	300	0,01
-	-	-	-	471	-	670	-	-	-	-	-
2 895	0,02	934	0,02	1 886	0,02	1 076	0,01	-	-	1 200	0,04
7 143	0,06	1 837	0,04	3 845	0,04	7 093	0,07	-	-	2 300	0,07
-	-	15 074	0,32	26 293	0,26	21 266	0,22	-	-	-	-
64 966	0,54	-	-	28 864	0,29	14 640	0,15	-	-	-	-
66 888	0,55	41 563	0,88	46 776	0,47	⁵ 178 212	1,82	-	-	⁷ 38 315	1,17
629 096	5,19	195 217	4,11	407 711	4,15	635 350	6,47	-	-	149 915	4,57
-	-	-	-	15 954	-	2 333	-	-	-	-	-
65 833	-	-	-	36 549	-	22 485	-	-	-	-	-
-	-	18 994	-	2 627	-	41 633	-	-	-	-	-
55 077	-	972	-	124	-	40 498	-	-	-	-	-
120 910	-	19 966	-	55 261	-	106 949	-	-	-	-	-
508 186	4,19	175 252	3,69	352 450	3,59	528 402	5,39	-	-	-	-
-	1,35	-	1,07	-	0,87	-	0,88	-	-	-	-

regnskap blir herefter avgagt for terminen $1/7$ — $30/6$, første gang for $1/1$ 1928— $30/6$ 1929. Derfor intet

I. Asylene.

Belegget, utvidelser, forbedringer m. v.

E g a s y l. Belegget har i 1928 holdt sig omtrent på samme høide som de nærmest foregående år. Man hadde håpet at der skulde inntre nedgang heri, etterat Departementet i mai måned hadde bestemt, at Telemark fylke for ettertiden skulde overføres fra Eg til Gaustad asyls optagelsesdistrikt. Et krav i den retning har gjentagne ganger været fremholdt av asylet som en absolutt nødvendighet, hvis det skulde lykkes å få avlastet det herværende asyl for en del av det likefrem uforsvarlig store overbelegg, som man har måttet trekkes med i årrekker. Man hadde samtidig håpet også å få overflyttet til Gaustad de patienter fra Telemark, som for tiden var innlagt her; men dette blev det desverre ikke anledning til. Følgen var at det ikke straks og heller ikke hittil i nogen nevneverdig grad har kunnet konstateres nogen synderlig lettelse ved innskrenking av belegget.

Det har her som andre steder påny tydelig vist sig som en sikker erfaring, at jo flere asylplasser der skaffes desto sterkere melder sig også kravet om å få patienter, som tidligere uten videre vilde ha vært anbragt i privat forpleining og i mange tilfeller også vilde ha vist sig meget skikket herfor, inn på asylene, til fortrengsel for andre som absolutt tiltrenger asylbehandling. Det er videre en kjennsgjerning, at det ofte viser sig yderst vanskelig å få hjemhentet patienter som vitterlig i lang tid har vært symptomfri og følgelig burde utskrives av asylet; dette gjelder særlig de manico-melankolske syke og visse konstitutionelle former samt enkelte former av schizofreni. Utskrivelse av sådanne patienter støter hyppig på den største motstand fra hjemmene eller de autoritetters side, som har foranlediget innleggelsen.

R o t v o l d a s y l. Arbeidet med asylets restaurering har vært fortsatt som de foregående år uten at det har vært nødvendig å redusere belegget. De tidligere omtalte provisoriske foranstaltninger har fremdeles måttet nyttiggjøres. Særlig store vanskeligheter hadde man høsten 1928, da de gamle ovner med tilbehør måtte fjernes og centralvarmeanlegget monteres og de nye avdelinger skulde males. Samtidig måtte der holdes fullt belegg. Heldigvis nærmer arbeidet sig nu sin fullførelse. Der blev isommer innsendt forslag til utbedring av de værste mangler ved D-avdelingene. Men efter det forelegg man nu har

hat anledning til å bli bekjent med, synes håbet om en snarlig utbedring av manglene f. t. ikke å være stort.

R o n v i k a s y l . Det viser sig umulig å få redusert det altfor store overbelegg. I det forløpne år er avvist 25 menn og 27 kvinner, på grunn av plassmangel. Hvad kurpengene angår, er disse som før vanskelig å få inn, særlig fra Nordland fylke og enkelte byer. Man har betydelige beløp utestående, og restansene må sies å være betenklig store. Det går i det store og hele smått med den videre utbedring av asylet. Selv om omleggningen av lysanlegget skrider jevnt fremover, står meget i stampe; særlig gjelder dette utbedringer i økonomibygningen.

R e i t g j e r d e t a s y l . Brøset gårdsbruk drives som i tidligere beretninger meddelt. Besetningen består av 11 til 12 kuer, som forsyner asylet med den melk, som trenges. Asylet har også lagt sig etter griseavl i den utstrekning, som de knappe forhold har tilladt. Griseavlen har vist sig lønnende for asylet. Våningshuset på Brøset er malt utvendig ved asylets eget malerlag og likeså grønnsakkjellerens overbygning. Den nevnte kjeller, som er oppført i forrige budgett-termin, er nu tatt i bruk og har vist sig særdeles tjenlig for gartneriet. Innhegningen av dette og parkanlegget nedenfor asylet har fortsatt i det forløpne år og vil være tilendebragt innen kommende sommer. De sanitære forhold har undergått en forbedring, idet der på asylets sikringsavdeling er anlagt 2 klosetter.

Beleget har holdt sig omtrent uforandret; 10 à 12 patienter har været anbragt på Brøset koloni. Av de i årets løp innkomne 23 pat. har 12 stk. tidligere været straffet.

K r i m i n a l a s y l e t . I årets løp er innlagt vannklosetter i patientenes dagligrum og for betjeningen i 1ste etages korridor. I 1ste etages bad- og vaskerum er innlagt ledninger for kaldt og varmt vann til opvasken.

D i k e m a r k s y k e h u s . Som vanlig har plassmangelen været det brennende spørsmål. På mannssiden — med én vaktavdeling — er forholdene desperate. Det har fremdeles lange utsikter med nybygg. Der er innkjøpt en liten til sykehuset støtende eiendom, hvori er innrettet bolig for 2 funktionærer.

V e u m s y k e h u s . Det gjennemsnittlige overbelegg har været ca. 2,4 % større enn året før. De tiltagende plassvanskhetene har gjort det nødvendig i adskillig utstrekning å overføre pleiepatienter til privatforpleining; men man har allikevel ikke på langt nær kunnet imøtekommne alle innkomne andragender om innleggelse av nye sykdomstilfeller, for hvem asylbehandling måtte ansees ønskelig.

S a n d e r u d s y k e h u s . Der har været et gjennemsnittlig overbelegg på 30, vesentlig på de to eldre centralavdelinger, hvor endel oprindelige ene- rum var belagt med 2 eller 3. Som regel har dog sykehuset kunnet motta de anmeldte patienter uten ventetid, når det har været påkrevet.

P r e s t e s e t e r s y k e h u s . Overbeleget er større enn nogensinde tidligere. Dette har dog ennu ikke hindret behandlingen, men må ansees som

maksimum av hvad der kan mottas. Det har dog været nødvendig — mot tidligere sedvane — å henvise et par nye tilfeller til innleggelse på andre sykehus, da det ikke har kunnet skaffes plass her.

T e l e m a r k f y l k e s a s y l (Faret). Heller ikke i år har det lykkes å skaffe plass for alle innkomne ansøkninger. Der er i årets løp i Kvinnecentralens nordre fløy foretatt en del forbedringer, idet der er innlagt W. C. på vaktavdelingen og i et par soverum. I den søndre fløy av bygningen er der allerede tidligere innlagt W. C. Forhåpentlig vil det i inneværende år bli anledning til å foreta lignende forbedringer på mannssiden.

D a l e a s y l. Også i år har man kunnet ta imot alle patienter fra optagelsesdistriktet uten ventetid. Den i forrige beretning omtalte forsamlingssal er i år tatt i bruk.

V a l e n a s y l. Overbelegg beregnet for hele asylet 27,7. Når unntas nogen få kvinner har asylet skaffet plass straks for alle asyltrengende patienter fra fylket. Asylet er dog for litet, serlig kvinneavdelingen. En utbygning av ca. 80 plasser bør derfor snarest søkes realisert.

N e e v e n g å r d e n s y k e h u s. Den almindelige oppussning er fortsatt. Imellem Gm og Dm er opført en tilbygning, hvorved der i forbindelse med ominnredning i Cm er skaffet et par mindre sykeværelser og i første etage et laboratorium, hvis innredning er planlagt av reservelæge Langfeldt. I Bk og Bm er innredet spiserum for pleiepersonalet. I økonomibygningen er istandbragt et kjoleanlegg med fryseri og i forbindelse dermed rum for melkeblanding, separator o. lign. Ennvidere er der innredet et nytt værelse for kjøkkenpiker og ellers gjort en del ominnredninger, hvorved der er vunnet nogen beboelsesrum. Almindelig innhegning av hele eiendommen er påbegynt.

O p d ø l a s y l. Plassforholdene i det forløpne år har stillet sig nogenlunde gunstig, så man har kunnet imøtekommne alle krav om optagelse av patienter fra Møre fylkes landdistrikter og for mannssidens vedkommende også fra fylkets byer. Fra landbefolkningen er her stor efterspørsel etter patienter til privat forpleining. For de vanskeligste patienter er betalingen ca. 700 kroner pr. år. Stallet er gjennemgående bra.

Ø s t m a r k e n s y k e h u s. I alle år har der vært flere kvinner enn menn. Så godt som alle anmodninger om plass er blitt imøtekommert. Men det kan da ikke unngås, at man blir nødt til å utskrive enkelte noget tidligere enn man kunde ønske det. For å minske risikoen hermed utskrives disse ofte på prøve.

I årets løp er der opført yderligere 2 paviljonger, hver for 10 sengeliggende patienter. Hver avdeling, når undtas de åpne, har derved fått sin paviljong. Flere timers ophold i åpen, frisk luft har en merkverdig beroligende innflydelse og finner sin anvendelse på såvel akutte som kroniske tilfeller. — I årets løp er der tatt i bruk et nytt arbeidsrum i de urolige avdelinger. Man begynner nu å bli bra forsynt med arbeidsrum.

D r. D e d i c h e n s p r i v a t a s y l. I det forløpne år har anstalten innlagt kvartslys til høifjellssolbehandling.

Sundhetstilstanden

har gjennemgående været god ved alle asyler. Enkelte tilfeller av epidemiske sykdommer har dog optrådt på flere av dem, uten at det dog nogetsteds er kommet til større epidemisk utbredelse. Ved E g a s y l inntraff intet tilfelle av epidemisk sykdom. I årets løp optrådte 4 nye tilfeller av lungetuberkulose. Ved R e i t g j e r d e t er 6 patienter død av lungetuberkulose. Disse har vært isolert i et eget tuberkuloserum med sitt eget bad og opvaskrum, således at de er adskilt fra de andre patienter. På D i k e m a r k forekom på 3 av kvinnewodelingene sist i mai og først i juni både blandt patienter og pleiersker endel tilfelle av akutt gastroenteritt. Undersøkelser av blod og fæces gav negativt fund for tyfoid og dysenteri. 19. juli kom en Røde-Kors-søster syk tilbake fra Fredriksvern; dagen etter påvistes klinisk difteri. Hun blev innlagt på Ullevål. Heldigvis fikk hun ingen smittet her.

Ved V e u m¹ har sundhetstilstanden i det hele været meget god. Der var ialt 3 dødsfall, samtlige av lungetuberkulose. På S a n d e r u d blev påvist to nye tilfeller av tuberkulose blandt asylets eldre belegg og tre viste sig tuberkuløse ved innkomsten. På P r e s t e s t e r forekom i november på B-kvinnesiden nogen få tilfeller av angina follicularis med regulært forløp. På F a r e t inntraff i årets par første måneder en del tilfeller av krupøs pneumoni, ialt 7; av disse endte 2 dødelig. Ved D a l e a s y l optrådte i de første måneder av året adskillig forkjølelse, endel av tilfellene med tydelige influensasymptomer. Ved V a l e n a s y l har man ikke hatt epidemiske sykdomme av alvorligere art. Men tuberkulosen herjer fremdeles. De 2—3 siste år får man innlagt flere patienter med tuberkulose enn før. Tuberkulosestuene på asylet kommer vel med. På N e e v e n g å r d e n optrådte der i mars og april 4 tilfeller av difteri. Der kom intet nytt tilfelle før i begynnelsen av desember, da først én av pleierne og kort etter 2 av patientene fikk klinisk difteri. Der blev da foretatt bakteriologiske undersøkelser av kulturer fra nese og hals på samtlige patienter på vedkommende avdelinger og funnet difteribasiller hos 44 stykker. Disse patienter blev avsondret fra de øvrige og kontrollert minst 1 gang ukentlig. Ingen av disse fikk klinisk difteri. I juni og juli inntraff 4 tilfeller av dysenteri, og i begynnelsen av november dessuten et enkelt tilfelle av sykdommen. På O p d ø l inntraff i høstmånedene på mannssiden 3—4 tilfeller av blodige enteritter, som endte dødelig i løpet av et par uker. Widal var negativ. Der blev sendt inn prøver av tarm, lever og nyre til dr. Gades institutt, som uttalte, at mikroskopisk var billede av en dysenteri, men at det ikke lykkedes å påvise dysenteribasiller. Man antok, at der forelå tilfeller av vår hjemlige dysenteri, som er en forholdsvis hyppig gjest i asyler. Nogen sikker smittekilde fant man ikke. Men en av de

¹ I årsberetningen for 1927, s. 31, under «Sundhetstilstanden», er Veum blit feilaktig opført i stedet for Sanderud. De meddelte oplysninger gjelder altså dette sisste og ikke Veum.

angrepne hadde i mange år anfallsvis hatt sterke diarrhoeer, og det var kun på det værelse, hvor han lå, at sykdommen optrådte. Etpar spredte tilfeller av lignende art har også optrådt her senere, men de har ikke endt dødelig. Ved Ø s t m a r k e n a s y l fikk i årets løp 3 patienter, 1 sanitetselev og 1 tjenestepike på den urolige kvinneavdeling paratyfus. Helt siden sykehusets åpning i 1919 har der år imellem optrådt tilfeller av paratyfus i den urolige kvinneavdeling, og man har for lengst været klar over, at der blandt de gamle patienter som blev overført fra det gamle Trondhjems sinnssykeasyl måtte være én eller flere basillebærere; men det har til denne dag, trods utallige undersøkelser, ikke lykkedes å påvise smittekilden. Man er nu gått over til å vaksinere hele avdelingens personale så vel som alle nye innkomne patienter og hver ny funktionær på avdelingen.

II. Patientene. Behandling m. m.

Arbeidsvirksomheten.

Man har gjennemgående fortsatt denne på samme måte og i samme utstrekning som tidligere. For R o t v o l d s vedkommende håber man, at den vil bli betydelig bedret for innendørs arbeider, når de nye arbeidslokaler kan bli tatt i bruk. På R ø n v i k er arbeidsvirksomheten gått bra frem for kvinnenes vedkommende, siden det lykkedes å få reestablishert de gamle arbeidsstuer. Gjennem dette får man også for en større del av dagen avlastet noget de altfor overfylde dagligværelser. På R e i t g j e r d e t har arbeidsvirksomheten fortsatt som før med ca. 80—100 patienter i daglig beskjeftigelse. På D i k e m a r k vilde det gå bedre, hvis man bare hadde lokaler. Det er stor skade, at man ikke ved godkjendelse av asylbygninger passer på at der finnes arbeidslokaler i tilstrekkelig mål. Det er vanskelig å få en hensiktsmessig ordning etterpå. Å legge arbeidslokaler i kjelleren er ikke sanitært, medmindre bygningen ligger i sterkt skråterring, så man får store vinduer mot syd; patientene tilbringer jo flere timer om dagen der. Men vil etter fremholde, hvor udmerket vevning er til å avlede hallusinerte. Der er nu 25 vevstoler igang. Der er foreslått bygget en særskilt vevstue for kvinner. Der er mange flere, som vil veve enn man kan skaffe plass til. På S a n d e r u d kan der året rundt ved gårdsbruket skaffes arbeide for ikke få patienter, idet der stadig er utvidelse av den dyrkede mark, gravning av grøfter, oprydning i skog og havninger, vedhugning m. v. I onnetidene er som regel optil 40 eller flere patienter, dels kvinnelige dels mannlige med, like som der i stall, fjøs og grisehus til stadighet anvendes patienthjelp. I den store frukthave på Todderud er der isommer og utover høsten utført et større arbeide av patienter under ledelse av gartneren. Innendørs har jevnlig ca. 10 kvinner og 4 menn været beskjeftiget med vevning. På P r e s e s e t e r har arbeidsvirksomheten også i år været tilfredsstillende. Der blev i 1928 istandgjort ca. 25 mål ny akerjord, som tilsåes våren 1929. Vevningen på kvinneavdelingen

forsyner fremdeles sykehuset med alt av bomullskjøletøier, gardiner etc., like-som der har været utført mange kunstvevarbeider av sengeliggende patienter på vaktavdelingene, også på mannsavdelingen. Der brukes da små ramme-vevstoler, som er tillaget til dette bruk. Ved T e l e m a r k f y l k e s a s y l hemmes arbeidsvirksomheten meget ved mangel på arbeidslokaler. Dette er i årets løp i nogen mon blitt avhjulpet ved innredning av et par små rum i manns-centralens kjelleretasje. Ved V a l e n a s y l drives fremdeles alleslags jord- og skogsarbeide, mest mulig utearbeide. Man har lært op en patient som bok-binder og skal nu innrette eget bokbinderverksted i kolonien ved siden av snekker-verkstedet. På O p d ø l har man på kvinnesiden fått ansatt en egen veverske, og vevning omfattes med adskillig interesse av de syke, så man nu har 5 vevstoler igang. På Ø s t m a r k e n er i årets løp tat i bruk et nytt arbeidsrum i den urolige avdeling. Man begynner nu å bli bra forsynt med arbeidsrum. Daglig-stuene kan stå tomme i arbeidstiden om dagen og være godt utsluftet til de syke kommer inn fra arbeidet.

Syke i familiepleie under asylenes tilsyn.

R ø n v i k a s y l. Enkelte kommuner viser sig svært trege, når det gjelder å få anbragt sine syke i privatforpleining. Dette er den enkelte kommunenes egen skyld, idet det nu gjennem fylkeslægen i Nordland som regel alltid vil kunne anvises forpleier. Hittil er det forgjeves søkt å få forpleining istand i asylets nærhet.

S a n d e r u d s y k e h u s. Koloniene i fylkets sydlige del («Kongsvinger-koloniene») har som tidligere været inspisert ved jevnlige besøk av den ansatte inspekteur, og direktøren har foretatt ni inspekjonstreiser i løpet av året. Den i forrige beretning omtalte koloni i Vinger, som blev besluttet nedlagt, er ophørt. For de øvrige sinnessykekoloniers vedkommende har det ikke vært noe spesielt å bemerke, og man har hatt inntrykk av, om enn i større og mindre grad, at forpleierne har hatt evne og vilje til å stelle sine patienter.

P r e s t e s e t e r s y k e h u s. Familieforpleining synes å ville kunne utvides nu, når skikkete patienter kan sendes ut. Der utvises dog ennu stor forsiktighet ved valget av disse, forat ikke forpleiningen skal komme i miskredit hos befolkningen, som til den siste tid har forholdt sig noget reservert, men nu synes å forstå fordelen ved den.

V a l e n a s y l. 19 patienter er utsatt i privat forpleining, særlig i asylets nærhet og i Lindås og Manger. Omkring asylet — Valen og Husnes — har man nu satt ut ca. 25 patienter av begge kjønn. Det går bra. Distriktslægen i Skånevik og Kvinherad har tilsynet med disse.

O p d ø l a s y l. Fra landbefolkningen er her stor efterspørrelse etter patienter til privat forpleining. Flere patienter, som har været her fra asylets åpning, har man derfor kunnet utskrive. For de vanskeligste patienter er betalingen ca. 700 kroner pr. år. Stellet er gjennemgående bra. Kun et fåtall av patientene har uttalt ønske om å komme tilbake til asylet igjen.

Sykehistorier.

R o t v o l d a s y l. Behandling av forefallende tilfeller av paralyse med malaria har været forsøkt med 2 menn, men hittil uten tydelig gunstig resultat. Derimot har den i forrige beretning omtalte mann, som etter et influensaanfall for flere år siden hadde været plaget av følgene av encephalitis lethargica, spesielt en depressiv tilstand med tremor i armene, fremdeles holdt sig kjekk og arbeidsdyktig etter injeksjonsbehandling med manganklorid (metalosal), hvad han i gjentagne brev til asylet har uttalt sin taknemmelighet for. De likeledes før omtalte injektioner med metalosal på katatonikere og andre demente etter dr. Reiters forslag har man etter de gjorte erfaringer ikke — foreløbig iallfall — funnet grunn til å fortsette med.

D i k e m a r k s y k e h u s. V. H., 48 år, skibskapteins datter. Innlagt på Dikemark 17. februar 1927, død 14. februar 1928. Nuværende sykdom begynt sommeren 1926. I januar 1928 var vekten, tiltross for at hun har spist godt, sunket fra 57 til 46 kg. Der har utviklet sig en uttalt rigiditet såvel i ansiktsmuskulaturen som i ekstremitets- og kroppsmusklene. Den siste tid ligget med sammenbidte tenner og munnen formet som en trutt, har vanskelig for å åpne munnen. Ved forsøk på passive bevegelser sterkt motstand, som sikkert ikke skyldes negativisme. Stillingen i det hele fullstendig som hos en Parkinson-patient, men ingen tremor. Refleksene er for det meste tilstede, Babinski negativ, ingen fot- eller kneklonus. Reagerer for nælestikk. Taler mer og mer utsydelig og grøtet, visstnok tildels på g. av rigiditeten. Urenslig. Psykisk tiltagende dyp sløvhed av alle sinnsfunksjoner (affektivt-intellektuelt). På tiltale reagerer hun nesten alltid med en egen humrende latter. Efter en tids diarrhoe død marastisk 14. februar 1928. Obduksjonen viste gjennemgående påfallende små organer (forøvrig et hyppig, nesten karakteristisk funn ved forskjellige former av psykoser, især ofte et litet hjerte). Ikke tydelige forandringer i hjernebarken eller i centralgangliene. Nogen sikker diagnose kan man vanskelig stille. («Parkinsonoid» schizofreni? Paralysis agitans sine agitatione? Westphal-Strümpells pseudosklevose? Wilsons sykdom? eller en kombinert lidelse).

B l a k s t a d a s y l. I. E., f. 9. september 1900, småbrukers sønn. Diagnose: Schizophrenia. I Gaustad asyl 1917—18. Innkom i Blakstad asyl 25. februar 1919. Han hadde forvirringsanfall allerede 8 år gammel. I 16—17-årsalderen flere anfall med uro og trusler. I asylet som regel rolig og arbeidsvillig, sløv. Den 23. desember 1928 følte han sig om morgenens slapp og dårlig i hele kroppen og vilde ligge. Spiste dog litt om dagen og hadde ingen feber. Om morgenens 24. desember fremdeles slapp og dårlig, klaget over maven. Tp. 37,2. Utover dagen forverredes tilstanden hurtig. Om efterm. var tp. 38,4. Samtidig påvistes, at underekstremitetene var så godt som helt lammet. Han kunde ikke snu sig i sengen og ikke reise seg op. Resp. var anstrengt og foregikk tildels «rykkevis». Urinen gikk i sengen. Utover aftenen blev resp. mer og mer anstrengt, og han

døde samme dag kl. 23,15 under tegn på resp. lammelse. Dødsårsak: Poliomyelitis.

D a l e a s y l. Malariabehandling er anvendt i 13 tilfeller av insania syfilogenes. Av de behandlede synes 2 fullstendig helbredet, 4 betydelig bedret, så de er arbeidsdyktige, 3 er senere døde, og de øvrige på det nermeste uforandret. Hos endel av de behandlede var det allerede på forhånd sannsynlig, at behandlingen vilde bli uten resultat, da de ved podningen befant sig på et nokså langt fremskredet stadium av sin sykdom.

O p d ø l a s y l. En 22 år gammel gutt fra Ørsta innkom 10. april, overflyttet fra sykehuset i Ålesund, hvor han nogen dager iforveien var innkommet etter å ha overskåret scrotum inklusive begge testikler med en barberkniv. Urethra og membrum uskaddt. På sykehuset forsøkte han å komme ut av vinduet for å styrte seg ned fra 2den etage, laget strikke av ullteppet og bad om en revolver for å skyte seg. Han drakk sin urin, brølte og skrek. I asylet falt han nokså snart tilro, og såret etter kastrasjonen grodde hurtig til og han uttalte ønsket om, at hans gjerning hadde vært ugjort. Men litt senere begynte han å bli kværulerende, behersket av forfølgelsesidéer og forlangte å se loven, som sa han skulde være i asyl. Han begynte å frykte for at man vilde tappe blod av ham, trodde man på asylet vilde gjø ham for senere å slakte ham. Han trodde det var opmalt menneskekjøtt som man blandet i melet; kjøttet han fikk, var heller ikke kjøtt av dyr. Næringsvegringen blev etterhånden mer og mer fremtredende. I september fikk han en tørr pleuritt, magret nokså meget av, men kom sig nogenlunde til krefter igjen. I slutten av november fikk han tp.stigning til 40, og der påvistes ekssudat i v. pleura. Ved torakocentese uttømtes henved 1 l. sangvinolent, serøs veske, og hans frykt for blodtapning fikk etter dette inngrep ny næring. Spisevegringen blev igjen fremtredende. Han levet 1 måneds tid etter dette; den siste uke hadde han ustanselige diarrhoeer.

O s t m a r k e n s y k e h u s. Flere timers ophold i åpen, frisk luft har en merkverdig beroligende innflydelse på de syke og finner anvendelse i såvel akutte som kroniske tilfeller. Ikke minst har denne behandling i de urolige avdelinger sin verdi derved, at isolasjon kan innskrenkes og man blir mere kvitt all den utrivelighet med urenslighet, ituriven og uro som karakteriserer de urolige avdelinger. Når de syke bare er godt klædt, kan de ligge ute den ganske dag, både vinter og sommer. Man har nu erhvervet sig flere års erfaring herom på de urolige avdelinger, og man kan vanskelig tenke sig å være uten de tidligere omtalte paviljonger.

Fem patienter lidende av paralyse og hjernelues er blitt behandlet med malaria. En er helbredet, en bedret, to med kort remisjon og en upåvirket. Syv tilfeller av dementia præcox er også malariabehandlet med en WR -stamme. Når undtas bedring hos én av dem, var behandlingen uten virkning, undtagen forsåvidt at alle tiltok i vekt etter behandlingen. To patienter gjennemgikk en sulfosinkur, men noen påtagelig virkning kunde ikke iakttas.

Laboratoriet på Dikemark asyl.

Undersøkelser på kvinneavdelingen. (Dr. Lingjærde.)

Foruten de systematiske undersøkelser av menstruasjonsforholdene, tp., puls, blodtrykk, senkningsreaksjon og standardstoffskeifte er undersøkelsene over leverens funksjon fortsatt og på det nærmeste avsluttet, idet det nu er lykkedes i samarbeide med amamensis H. G. D e d i c h e n på Universitetets fysiologiske institutt å påvise med sikkerhet patologiske kvantiteter galdesyre i en rekke av de fra sinnssyke innsendte uriner. Dermed må det ansees som endelig bevist, at der hos sinnssyke i et stort antall tilfeller virkelig finnes grovere forstyrrelser i leverens funksjon, og at man i disse tilfeller har å gjøre med en toksikose. — Videre er det utført en rekke undersøkelser over diastasetallet i urinen (med henblikk på pancreas's funksjon). Der er hyppig funnet sikre, patologisk forøkete diastasetal. Endelig er fortsatt en rekke undersøkelser over H-jonekoncentrasjonen og alkalireserven.

Terapeutisk har i stor utstrekning været anvendt behandling med thyreoidea, tildels med meget godt resultat. Bl. a. synes thyreoideatabletter å stimulere appetitt og stoffskifte således, at vekten stiger — merkelig nok. Ennvidere har (siden mai 1927) i stor utstrekning været anvendt leverterapi og tildels med forbausende godt resultat, især ved kombinasjon med thyreoideatabletter.

Laboratoriet, mannsavdelingen. (Dr. Gjessing.)

Den tidligere nevnte undersøkelse av kvelstoff-stoffskiftet hos schizofrene er fortsatt og for et enkelt avsnitts, de katatone stuportilstandene, vedkommende bragt til en foreløpig avslutning. Det synes, som om der forut for stuporperioden går en periode med lavt surstoff-forbruk, ufullstendig forbrenning av egghevite-stoffer og retensjon av disses overveiende sure spaltningsprodukter. Når denne suksessive retensjon har nådd et individuelt varierende maksimum, utløses (samtidig som patienten går over i stupor) en vegetativ regulermekanisme, som så muliggjør en fullstendig spaltning og utskillelse av de retinerte produkter. Stuporperioden med dennes kompensatoriske utskillelse gir inntrykk av å være en salutær tilstand. — Undersøkelsen vil senere bli offentliggjort.

Detoksikationsarbeidet viser sig å stille rett store krav til laboratoriet, og arbeidet her er gradvis øket til det mangedobbelte av hvad det var for etpar år siden. Hvad det gjelder er, 1) å finne holdepunkter for en bakteriell toksikose, 2) å bestemme pat.'s resistens, resp. å velge det rette tidspunkt for operativt inngrep.

Foreløpig synes temperaturkurven samt serieundersøkelse av blodbilledet og blodstabilitet å være en vesentlig hjelp til bedømmelse av dette, og Røntgen har i endel tilfeller (ved osteomyelitter i kjeve eller annetsteds) hjulpet til å stille diagnosen, hvor det uten denne neppe hadde vært mulig. Hvor focus har vært tilgjengelig, har vi om enn kun undtagelsesvis, fått undersøkt dette bakteriologisk og laget autovaccine. Imidlertid fikk vi på siste budgett bevilget kr. 5000 til innredning av bakteriologisk servise og håber fra nyttår av å kunne få

undersøkt de patienter, som frembyr tegn på infeksjon, bedre og mere systematisk enn hittil.

Ulykkestilfelle. Selvmord.

D i k e m a r k a s y l. Når man med et så vanskelig belegg som her mangler vaktavdelinger i tilstrekkelig antall, blir man nødt til å ty til isolater, og overbeleget medfører at man må legge 2 og 2 sammen på isolat. Hvor varsom man søker å være, er det uundgåelig, at der inntreffer skader av forskjellig grad. I et par tilfeller er der gjort særlig innberetning. Kontrollkommissjonen fant sig ihøst besøiet til å kreve belegget på mannssiden redusert, så man ikke skulde resikere så meget. Av samme grunn er vi nødt til å bruke andre tvangsmidler i en målestokk, som ikke er kjent på andre asyler her tillands.

V e u m s y k e h u s. Ulykkestilfeller av alvorligere art har man ikke hatt.

T e l e m a r k f y l k e s a s y l. Den 13. desember ved 9-tiden om aftenen blev der varslet brand i kontorbygningen, visstnok forårsaket ved et utett ovnsrør. Det lykkedes hurtig å alarmere flere av betjeningen, og branden blev snart begrenset og dempet ved hjelp av asylet slukningsmateriell. Skiens brandvesen blev også varslet og hjalp til med efterslukningen. Brandskaden blev satt til kr. 3360. Skaden blev således ikke stor. Men var branden ikke tilfeldigvis blitt oppdaget så tidlig og bekjempet så raskt, ville det set meget stygt ut for hele det kompleks av gamle knusktørre trebygninger, som ligger omkring og like inn på kontorbygningen. Den ene av disse gir plass for 23 kolonipatienter, de øvrige er funksjonærboliger.

V a l e n a s y l. En ca. 52 år gammel gårdbruker og fisker som for ca. 1 år siden var blitt avskjediget som notbas på g. av underslag og misligheter ved regnskapene, led siden av melankoli og gjorde før innleggelsen flere tentamina suicidii, uten at det lykkedes for ham. Ved asylet gjorde han gode fremskridt, fikk sitt jevne humør og arbeidsglæde igjen. Han arbeidet ute i flere måneder, bodde den siste tid i den åpne koloni for menn. Han var i tydelig rekongalescens. Det gikk også godt her inntil han en søndag ettermiddag forsvant fra de andre. Leting blev straks iverksatt, og tidlig neste morgen blev han funnet død under en furu like overfor bøgarden med bukseselene rundt halsen og med de vanlige tegn på strangulation. Samme dag sendtes meddelelse til asylets kontrollkommissjon som intet hadde å bemerke i sakens anledning.

N e e v e n g å r d e n s s y k e h u s. En kvinne på mellom 45 og 50 år fikk anledning til å berøve sig livet ved hengning.

Ø s t m a r k e n s y k e h u s. Den fast engasjerte pleier ved obduksjoner pådrog sig en meget alvorlig infeksjon i høire arm, infisert i en finger ved en obduksjon av en manlig patient, lidende av septikopyæmi. Denne hitrørte fra urene sår, som igjen var opstått fra taug, som han var bundet med ved innkomsten. Pleieren var stadig tilholdt å bruke hansker, men foraktet disse dypt og inderlig. Forhåpentlig tar han sig nu iakt, når han ser det kan gjelde livet.

En av sykehusets mest urolige mannlige patienter fantes en morgen død i sengen i et sideværelse, som han delte med en annen patient. Ved obduksjonen fantes trachea og bronkiene fyldt med opbrekkede masser.

O s l o h o s p i t a l s s i n n s s y k e a s y l. Der inntraff to tilfeller av fractura colli femoris. En 76 år gammel senil dement patient falt 23. januar 1928 på gulvet og fikk brudd av høire lårhals. Hun blev innlagt i Ullevål sykehus, hvor hun døde 13. februar 1928. — En 67 år gammel schizofren patient blev 20. mars 1928 puffet overende av en annen patient og fikk brudd av høire lårhals. Hun blev innlagt i Ullevål sykehus, og da helbredelsen trakk ut, forlangte Oslo forsorgsvesen henne utskrevet 30. april 1928.

M ø l l e n d a l s a s y l. Den 7. mai ved syvtiden om efterm. merket en av patientene, at det brente i hjørnebordet av arken på kvinnesiden. Ilden blev nokså hurtig slukket ved hjelp av minimaksapparatene, som ydet en over forventning glimrende hjelp. Brandvesenet var allarmert, men kunde vende tilbake nokså snart. Hvorledes ilden var kommet op, vites ikke. Der hadde været en ualmindelig langvarig tørkeperiode og det sansynlige er, at en gnist fra skorstenen har ligget under en pandesten og ulmet.

Adspredelser og underholdninger for de syke.

Ved samtlige asyler er der avholdt regelmessige gudstjenester og likeledes de vanlige fester i løpet av året. Noget bemerkelsesverdig nytt på dette område er ikke å notere. Fra R ø n v i k a s y l anføres, at kontoen for de sykes adspredelse desverre er så knapp, at der ikke er blitt anledning til å anskaffe lysbilled- eller radioapparat, enn mindre piano. Anskaffelse av et sådant vilde sannsynligvis medføre, at man lettere kunde få arrangert musikalsk underholdning av og til. Ved R e i t g j e r d e t har asylets sangkor ved festlige anledninger underholdt med sang, og ved den siste fest opførte pleierne et litet skuespil. D i k e m a r k har kinematografapparat sammen med Vardåsen sanatorium. På S a n d e r u d har gudstjeneste som tidligere været holdt hver tredie søn- eller helligdag av asylets prest, som også en hverdag iblandt har kommet og talt med patientene. Pr. radio har der også været overført gudstjenester. På V a l e n a s y l var der den 8. mars kinematografforestilling, noget patientene satte overmåde stor pris på. Et sangkor bestående av funksjonærer og bygdefolk har oprådt en flerhet av ganger til megen glede og underholdning. Sangkoret ledes av asylets maskinmester. Som før bevertes alle arbeidende kvinnekurer siste lørdag i hver måned med chokolade og boller. Patientene får fremdeles etter tur foreta kjøreturer med asylets vogn og der foretas også ofte bilutflukter, spesielt om søndagene, til kirkene i Husnes og Utåker. Vi har nu anlagt en ganske pen tennisbane, laget av pleiere og patienter. Inntil vi får råd til å koste gjerde rundt den, brukes den som krokettlass. Ø s t m a r k e n s y k e h u s. Hvad adspredelser og underholdninger angår,

har disse været de vanlige; særlig har man hatt glede av sykehusets kino. Film har man fått låne gratis fra Trondhjems kommunale kino.

III. Personalalet.

E g a s y l. Noget nytt elevkursus avholdtes heller ikke i 1928 på grunn av manglende avgang blandt det faste pleiepersonale.

R o t v o l d a s y l. I begynnelsen av året tiltrådte distriktslæge T. Næss som reservelæge. Cand. med. Irmelin Christensen fungerte under direktørens permisjon tildels som reservelæge, fratrådte sin assistentlægepost 1. juli og blev avløst som sådan av cand. med. Erling Skagseth, som fremdeles fungerer.

R ø n v i k a s y l. Ved eksamen av pleierelever i mai og juni blev gitt avgangsvidnesbyrd til 4 sanitetselever, desuten til 2 ordinære elever der hadde gjennemgått helt årskursus, samt til 2, som hadde hospitert ved det teoretiske kursus. Likeledes uteksaminertes etter et årskursus 4 mannlige elever. Nye mannlige elever er ikke optatt. Avgangen innen det først ansatte pleiepersonale er ytterst liten. En pleierske fratrådte siste høst med invalidepensjon, idet hun fikk en affeksjon i fotroten, sannsynligvis av tuberkuløs natur. Hun hadde da et år vært avdelingspleierske i lasarettet (tb.-avd.). Fra 16. januar 1928 fikk man fast overpleierske, idet søster Marie Gidlund, tidligere oversøster ved Valen asyl, tiltrådte som sådan. Den 16. mars tiltrådte som ny forvalter Johan Johnsen, tidligere forvalterassistent m. m. i Sulitjelma. Som assistentlæge har man fra 1. januar 1928 hatt Alf Bretteville-Jensen. Han fratrådte igjen 25. august. Fra nevnte tid har asylet dessverre ingen assistentlæge hatt.

R e i t g j e r d e t a s y l. Kurser for pleierne har i det forløpne år været avholdt under ledelse av reservelæge J. Bang. Eksamen blev tatt av 9 stk. i siste vårsemester.

D i k e m a r k s y k e h u s. Av assistentlægene fratrådte dr. R. Engen 30. april, dr. E. Iversen 31. august, dr. E. Härne 31. desember. Han gjør tjeneste på arméens laboratorium og meningen er, at han som bakteriologisk utdannet vil söke tilbake hertil, særlig med tillagning av autovacciner for øie. — Ide nevntes sted er ansatt dr. L. Wulfsberg fra 1. mai, dr. J. Ultveit-Moe fra 1. september og dr. R. Vetten fra 1. januar 1929.

S a n d e r u d s y k e h u s. Personalet er for største delen uforandret. Ved nyttår fratrådte dr. Green som reservelæge og dr. Leif Melsom tiltrådte i stillingen. Likeledes fratrådte ved nyttår assistentlægen dr. Normann, i hvis sted A. Swensen tiltrådte.

P r e s t e s e t e r s y k e h u s. Også de åpne avdelinger har nu alle søstre, den ene mannskoloni, Pensjonatet, kun 1 søster, den annen, Haugen, en søster ved siden av mannlige pleier, som er skredder. Kvinnekolonien, Bjørkely, har

kun en pleierske. Oversøster har fremdeles tilsynet med både manns- og kvinnewarder.

Dale asyl. Teoretisk kursus i sinnessykepleie blev avholdt for sanitets-elevene og endel av personalet, som ikke tidligere hadde gjennemgått et sådant.
— Dr. Roald Opsahl fratrådte som reservelæge ved utgangen av april måned. Som ny ansattes Torstein Rosenvold. Assistentlægen Ingaa Aase sluttet ved årets utgang og i hennes sted blev ansatt Øivind Normann.

Nevengårdens sykehús. Som assistentlæger har i 1928 fungert cand. med. Bergljot Horne 1. januar til 30. juni, stud. med. Bjørn Helland-Hansen 1. juli til 15. juli, cand. med. Sjur Mundsen 16. juli til 30. oktober og stadslæge Haakon Hessleberg fra 1. november.

Opdølaasyl. Asylet fikk i 1928 assistentlæge og som sådan fungerte distriktslæge E. Andreassen fra juli måned av. For endel av pleierpersonalet holdt assistentlægen en gang ukentlig kurser i almindelig sykepleie. Her har været liten eller ingen veksling i personalet. En pleier her hatt permisjon hele året på grunn av sykdom — mavesår.

**Tillegg. Antall sinnsyke forpleiet med statsbidrag etter lov
av $\frac{27}{6}$ 1891 og $\frac{5}{6}$ 1925 og de samlede utgifter ved deres
forpleining for stat og kommune i 1927.**

*Le nombre des aliénés dont l'entretien est partiellement à la charge de l'état d'après la
loi du $\frac{27}{6}$ 1891 et $\frac{5}{6}$ 1925 et les frais totaux de l'entretien de ces aliénés (les frais
de l'état et des communes ensemble) en 1927.*

Fylker.	Antall sinnsyke.		Utgifter kr.	Fylker.	Antall sinnsyke.		Utgifter kr.
	I alt.	Derav på asyl.			I alt.	Derav på asyl.	
I. Oslo.	1417	986	2039561,15 ¹	XI. Rogaland. Byer. Bygder.	636	381	715 593,00
II. Akershus. Byer. Bygder.	533 7 526	421 5 416	681 043,06 7 624,35 673 418,71	XII. Hordaland	315 321	186 195	356 364,56 359 218,44
III. Østfold. Byer. Bygder.	517 157 360	324 71 253	670 053,44 195 561,32 474 492,12	XIII. Bergen	513	384	608 792,18
IV. Buskerud Byer. Bygder.	446 122 324	287 79 208	676 397,76 157 248,50 419 149,26	XIV. Sogn og Fjordane. Byer. Bygder.	285	158	308 398,63
V. Vestfold. Byer. Bygder.	530 187 343	365 126 239	679 044,17 264 328,72 414 715,45	XV. Møre. Byer. Bygder.	564 119 445	391 80 311	766 564,32 173 758,45 592 805,87
VI. Hedmark. Byer. Bygder.	486 29 457	373 20 353	657 543,19 37 779,29 619 763,90	XVI. Sør-Trøndelag. Byer. Bygder.	553 241 312	380 192 188	748 617,16 331 240,72 417 376,44
VII. Opland. Byer. Bygder.	358 21 337	319 15 304	420 282,63 31 411,53 388 871,10	XVII. Nord-Trøndelag. Byer. Bygder.	288 28 260	131 12 119	315 608,34 ² 27 035,06 288 573,28
VIII. Telemark. Byer. Bygder.	601 181 420	339 81 258	738 934,50 212 324,64 526 609,86	XVIII. Nordland. Byer. Bygder.	610 30 570	290 26 264	607 557,96 47 001,12 560 556,84
IX. Aust-Agder. Byer. Bygder.	³ 344 97 247	176 48 128	340 558,33 93 768,64 246 789,69	XIX. Troms. Byer. Bygder.	273 41 232	136 26 110	301 842,77 60 694,94 241 147,83
X. Vest-Agder. Byer. Bygder.	430 134 296	211 82 129	452 874,24 159 157,10 293 717,14	XX. Finnmark. Byer. Bygder.	193 34 159	117 25 92	233 976,83 57 976,83 176 000,00
				I hele riket. Byer. Bygder.	10 140 3 683 6 457	6 499 2 444 4 055	1250 7926,69 486 1629,10 764 6297,59

¹ Heri innbefattet kr. 92 886 for 76 patienters forpleining i Lier asyl 2net halvår 1927. ² For Namsos by foreligger utgifter bare for 1ste halvår 1927. ³ Hertil 12 hjem-stavnsløse, hvorav 9 på asyl.

Rekke VIII.

Trykt 1929:

- Nr. 83. Meieribruket i Norge i 1927. (*L'industrie laitière de la Norvège en 1927.*)
- 84. Sinnssykeasylenes virksomhet 1927. (*Hospices d'aliénés.*)
- 85. Det civile veterinæresen 1927. (*Service vétérinaire civil.*)
- 86. Forsikringsselskaper 1927. (*Sociétés d'assurances.*)
- 87. Lønninger 1928. (*Gages et salaires.*)
- 88. Den Norske Statskasses finanser 1913/14—1929/30. (*Finances de l'État.*)
- 89. Norges telegrafvesen 1927—1928. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 90. Skolevesens tilstand 1926—1927. (*Instruction publique.*)
- 91. Sjømannsforsikringen 1926. Fiskerforsikringen 1926. (*Assurances contre les accidents des marins. Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- 92. Arbeidslønnen i jordbruket. Driftsåret 1928—29. (*Salaires des ouvriers agricoles 1928—29.*)
- 93. Kommunevalgene 1928. (*Élections en 1928 pour les conseils communaux et municipaux.*)
- 94. Norges jernbaner 1927—1928. (*Chemins de fer norvégiens.*)
- 95. Norges postvesen 1928. (*Statistique postale et municipale.*)
- 96. Fengselsstyrets årbok 1925. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons 1925.*)
- 97. Industriarbeiderforsikringen. Ulykkesforsikringen 1926. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
- 98. Husdyrbruket — Produksjon. Representativ undersøkelse for året 20/21 1927—20/21 1928. (*Élevage du bétail; production. Recherche représentative.*)
- 99. Meglingsinstitusjonens virksomhet 1927 og 1928. Tariffavtaler og arbeidskonflikter 1928. (*Entremise publique 1927 et 1928. Conventions collectives et conflits du travail en 1928.*)
- 100. Norges kommunale finanser 1926/27. (*Finances des communes.*)
- 101. Kriminalstatistikk 1925 og 1926. (*Statistique de la criminalité pour les années 1925 et 1926.*)
- 102. Norges fiskerier 1927. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 103. Husholdningsregnskap 1927—1928. (*Budjets de familles 1927—1928.*)
- 104. Norges handel 1928. (*Commerce.*)
- 105. Norges bergverksdrift 1928. (*Mines et usines.*)
- 106. Private aktiebanker 1928. (*Banques privées par actions.*)
- 107. Sykeforsikringen. (*Assurance-maladie.*)
- 108. Norges skibs fart 1928. (*Navigation.*)
- 109. Norges sparebanker. (*Caisse d'épargne.*)

Trykt 1930:

- 110. Norges industri 1927. (*Statistique industrielle de la Norvège.*)
 - 111. Det civile veterinæresen 1924. (*Service vétérinaire civil.*)
 - 112. Rekruttering 1922—26. (*Recrutement.*)
 - 113. Fattigvesenet 1926 og 1927. (*Assistance publique.*)
 - 114. Den Norske Statskasses finanser 1913/14—1930/31. (*Finances de l'État.*)
 - 115. Sinnssykeasylenes virksomhet 1928. (*Hospices d'aliénés.*)
-

Det Statistiske Centralbyrå har dessuten bl. a. utgitt følgende verker:

Statistisk Årbok for kongeriket Norge. Senest utkommet: 48de årgang 1929. Oslo 1929.

(*Annuaire statistique de la Norvège.*)

Statistiske Meddelelser. Senest utkommet: 47de bind 1929. Oslo 1929.

(*Bulletin mensuel du Bureau Central de Statistique.*)

Månedsopgaver over vareomsetningen med utlandet 1929. Syttende bind. Oslo 1930.

(*Bulletin mensuel du commerce extérieur en 1929. Dix-septième année.*)

Fortegnelse over Norges Offisielle Statistikk m. v. 1828—31 desember 1920. Kristiania 1889, 1913 og 1922. (*Catalogue de la Statistique officielle.*)

Statistiske Oversikter 1914. Kristiania 1914. Statistiske Oversikter 1926. Oslo 1926.
(*Résumé rétrospectif 1914 et 1926.*)

Samtlige verker er til salgs hos H. Aschehoug & Co., Oslo.

Av «Norges handel», årgangene 1911, 1912, 1913, 1915 og 1921, er Byråets beholdning meget knapp, hvorfor man vilde være takknemlig for å få overlatt eksemplarer av disse årganger.

18 februar 1930.